

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Nævnet består af 5 medlemmer, som repræsenterer en bred kulturel og samfundsmæssig indsigt.

Det foreslås, at nævnet får en selvstændig stilling, og nævnets afgørelser skal således ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Forslaget fremstår som et supplement til de allerede gældende skatteregler, og det er en afgørende forudsætning, at statens økonomiske engagement på kunstens og kulturens område ikke formindskes.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til Folketingets velvillige behandling.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg skal hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Kulturstøtte).

(Lovforslag nr. L 97).

Forslaget til lov om ændring af ligningsloven. (Kulturstøtte) fremsættes sammen med et forslag fra kultur- og kommunikationsministeren om nedsættelse af et nævn, der skal kunne godkende visse foreninger, stiftelser, institutioner m.v.

Forslaget går ud på, at gaver, som ydes af selskaber for at støtte kunst og kultur, inden for visse grænser kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Forslaget omfatter kun virksomheder drevet i selskabsform. Det skyldes, at fradragsreglerne for de personligt ejede virksomheder er omfattet af forslaget om skattereformen. Forslaget om ændring af disse fradragsregler, således at personligt ejede virksomheder også blev omfattet af forslaget, ville derfor skulle forhandles med og tiltrædes af forligspartierne.

Selskaber skal efter forslaget kunne fratække visse gaver på op til 3 pct. af selskabets skattepligtige overskud. For gaver, der i et enkelt indkomstår overstiger 3 pct. af selskabets skattepligtige overskud, er der mulighed for at fremføre det overskydende beløb til fradrag i følgende indkomstår. Gaverne skal ydes til almennyttige foreninger, stiftelser eller institutioner m.v., der anvender deres midler, herunder de modtagne ydelser, til fordel for kunst og kultur. Det er dog en forudsætning for fradraget, at gaven ydes til en forening, stiftelse eller institution, der er godkendt som berettiget til at

modtage sådanne gaver. Foreningerne, stiftelserne eller institutionerne skal godkendes af et uafhængigt nævn, som nedsættes af kultur- og kommunikationsministeren. Godkendelsen indebærer alene, at de gaver, der ydes til disse foreninger, er fradragsberettigede for giveren.

På det skattemæssige område gælder der allerede i et vist omfang regler om fradrag for udgifter, som afholdes til støtte af kulturaktiviteter. Der tænkes her på udgifter, som afholdes som sponsorbidrag til kulturelle aktiviteter. Det er efter disse regler en forudsætning, at den, der yder et sponsorbidrag, skal opnå en reklameydelse fra bidragsmodtager, som modsvarende sponsorbidragets størrelse. Disse regler svarer til reglerne, der gælder på andre områder, f.eks. på idrættens område.

Det kan i nogle tilfælde være svært at afgøre, om sponsor opnår reklame i et sådant omfang, at reklameværdien svarer til sponsorbidragets størrelse. Forslaget indebærer, at selskaber skal kunne yde gaver til almennyttige foreninger, stiftelser eller institutioner, der anvender deres midler til fordel for kunst og kultur, uden at det skal vurderes, om selskabet får en reklameværdi, der svarer til bidragets størrelse. De foreslåede regler skal derfor ses som et supplement til de allerede gældende regler om fradragsret for sponsorbidrag, når der er tale om, at bidragyderen modtager en reklameydelse fra bidragsmodtageren. De foreslåede regler må også ses som supplement til de gældende regler i ligningslovens § 8 A om fradrag for enkeltstående gaver.

De foreslåede regler ændrer således ikke skattepligtige selskabers adgang til at gøre brug af de allerede eksisterende skatteregler.

Forslaget forventes ikke at have administrativ betydning for skattemyndighederne.

Det er vanskeligt at skønne over de provenumæssige virkninger af forslaget, idet erfaringsmaterialet inden for området er mangelfuldt. Det forventes dog, at provenutabet vil være i størrelsesordenen 20–30 mio. kr. pr. år.

Lovforslaget skal have virkning fra og med indkomståret 1988.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 192

1) Til *landbrugsministeren* af:

Berlau (FK):

»Vil ministeren oplyse, hvorfor der er indgået aftaler i EF om mælkekvoter, der for Danmark betyder, at vi producerer mindre, end vi forbruger, set i lyset af de tilskud, der er givet til landmænd, der afhændede deres malkekvægsbesætninger?«

Formanden:

Jeg skal oplyse, at den fungerende landbrugsminister, fiskeriministeren, vil besvare spørgsmålene.

Berlau (FK):

I betragtning af, at landbrugsministeren er fisker, har jeg ikke noget imod denne ombytning af ministerrollerne.

Det har cirkuleret med ubehagelige rygter i det seneste stykke tid om, at Danmark er nødt til at importere mælk for at klare sit hjemmeforbrug – rygter, som er blevet yderligere bekræftet, idet både ledende folk i landbrugsorganisationerne og ledende folk inden for mejerierne klart har tilkendegivet for offentligheden, at det er en situation, som vi må se i øjnene.

Taget i betragtning, at politikerne har tvunget bønderne i dette land til at slå deres køer for panden, ganske vist ved at give dem en økonomisk kompensation, må det anses for at være en utrolig dårlig rådgivning, der er blevet givet, og det er i lyset af det, mit første spørgsmål skal ses.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Aftalen i EF om kvoteringsordningen for mælk blev vedtaget med virkning fra 1. april 1984, og den blev indgået, fordi lagrene af smør og skummetmælkspulver var blevet uacceptabelt store. Der var samtidig en stor risiko for, at vi ville opleve en periode med kraftige prisfald og ustabilitet på markedet for mejeriprodukter. Det var derfor nødvendigt med en gennemgribende løsning på problemet med den store overskudsproduktion i sektoren. Det blev vedtaget, at hver medlemsstat kunne få en samlet landekvote, der svarede til den faktiske produktion i 1981 plus 1 pct.

Det blev imidlertid hurtigt klart, at landenes kvoter i det kompromis, der var indgået, var alt

for høje i forhold til de markedsmuligheder, der er i Fællesskabet såvel som på eksportmarkederne.

Der er nu sket en forbedring på markedet for mejeriprodukter; det kan ses både på faldet i produktionen af de typiske interventionsprodukter og på prisniveauet. Vi kan imidlertid kun opretholde disse forbedringer, hvis EF's mælkeproduktion forbliver begrænset.

Jeg vil gerne understrege, at vi i Danmark producerer langt mere mælk, end vi selv forbruger; sammenlignet med de andre medlemsstater har vi en relativt stor eksport både til de andre EF-lande og til lande uden for Fællesskabet.

Berlau (FK):

Forstod jeg ministeren korrekt, når han siger, at man i 1984, altså for nogle ganske få år siden, ikke var i stand til at forudse, at man i Danmark ville blive bragt i den situation, at vi efter at have slået køerne for panden ville komme til at opleve import af mælk fra andre EF-lande? Taget i betragtning, at ledende landbrugsfolk jo klart har tilkendegivet i offentligheden, at baggrunden for dette er rene kompromiser – idet andre lande stod fast på en større kvote, end de i virkeligheden var berettigede til, men skulle holde hånden over deres landbrug – kan man så ikke sige, at de danske ministre har givet køb på interesser for Danmark under disse forhandlinger, idet vi altså nu skal til at importere mælk?

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er muligt, at de udlændinge, der opkøber danske landbrug, f.eks. hollændere, har ret til at levere mælk til Danmark i kraft af, at de også har en gård i Holland.

Kent Kirk (KF):

Foranlediget af spørgsmålet vil jeg gerne stille landbrugsministeren følgende spørgsmål: Er det ikke rigtigt forstået, at vi producerer mere mælk i Danmark, end vi rent faktisk forbruger, men at det, der er problemet, er, at vi eksporterer en del af den mælk, vi producerer, således at vi har en overkapacitet på vore mejerier i øjeblikket, og at der derfor er mulighed for at importere noget mælk, der kan bruges på mejerierne, og som igen kan videreeksporteres? Kort

[Kent Kirk]

og klart lyder spørgsmålet altså: Er det korrekt, at vi producerer mere, end vi rent faktisk forbruger?

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg kan først sige til hr. Berlau, at situationen forud for 1984 jo var den, at den stigende lageropbygning truede med at undergrave prisniveauet og dermed indkomsten for Fællesskabets mælkeproducenter, samtidig med at budgetbelastningen efterhånden blev politisk uacceptabel. Derfor var det nødvendigt i 1984 at vedtage kvoteringsordningen, hvor det blev gennemført, at hver medlemsstat kunne få den samlede landekvote, der svarede til den faktiske produktion i 1981 plus 1 pct. Der var simpelt hen ikke andre muligheder, og jeg ser ikke andre muligheder for EF på dette område end at opretholde et kvotesystem.

Til hr. Preben Møller Hansen vil jeg sige følgende: Nu tales der om import af mælk fra andre lande. Situationen er den, at hvis vi skal importere mælk fra andre lande, kræver det, at visse veterinære krav er opfyldt, og i øjeblikket er det kun Irland, der kan opfylde disse danske krav. Derfor må jeg altså besvare hr. Preben Møller Hansens spørgsmål om Holland benægtende.

Endelig vil jeg sige til hr. Kent Kirk, at hans fremstilling er fuldstændig rigtig. Det, der er tale om, er, at vi har væsentlig større produktion end forbrug herhjemme. Jeg kan oplyse, at den danske eksport af mejeriprodukter udgør ca. 2/3 af produktionen, og at det hjemlige forbrug af mælk udgør 1/3 af produktionen herhjemme.

Berlau (FK):

Det lyder som pølsesnak i mine ører. Når man for at tilfredsstille hjemlandets borgere er nødt til at importere mælk, samtidig med at man ofrer penge på at slå kærne ihjel, må der altså være større behov for produktion i Danmark, og det er en forklaring på den situation, jeg efterlyser. Har der været tale om dårlige forhandlere fra dansk side, som har bragt os i den situation, vi er i nu: at vi skal til at importere mælk fra udlandet? På baggrund af regeringens skabagtige holdninger til handelsbalancen må det anses for at være en rigtig dårlig forretning, man har foretaget, når vi nu skal til at øse penge i hovedet på nogle af dem, vi betragter som vore konkurrenter, og yderligere forringe betalingsbalancen.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Der er tale om, at vi har gennemført en helt nødvendig kvoteringsordning. Når jeg siger nødvendig, er det, fordi vi, hvis den ikke var blevet gennemført, fortsat ville have haft kraftige prisfald og kraftig ustabilitet på markedet. Denne kvoteordning var og er nødvendig.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål fra før. Er det rigtigt, som vi ser i fjernsynet, at hollændere opkøber danske landbrug, og at de kan have køddrift, herunder også mælkeprodukter, således at de kan levere mælken i kraft af, at de har en kvoteordning i Holland?

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg må ganske henholde mig til det svar, jeg allerede har givet, nemlig at hvis der er tale om import af mælk fra andre lande – og jeg forstår, at det er det, vi taler om – kræver det, at visse veterinære krav er opfyldt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 193

2) Til *landbrugsministeren* af:

Berlau (FK):

»Vil ministeren tage initiativer til at sikre, at Danmarks mælkekvoter i EF bliver forhøjet, således at det ikke bliver nødvendigt for Danmark at importere mælk, vi selv er i stand til at producere?«

Berlau (FK):

Dette spørgsmål knytter sig unægtelig til det tidligere spørgsmål, og jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde før: I betragtning af regeringens holdning til betalingsbalancen og i betragtning af, at Danmark altid har kunnet forsyne sig selv med mælkeprodukter, er det en utilgivelig situation, at regeringen har bragt Danmark i det dilemma, at vi skal til at importere mælk fra udlandet.

Derfor vil jeg spørge, om ministeren vil tage initiativer til at sikre, at der i hvert fald bliver produceret så meget mælk i Danmark, at vi kan klare vores hjemmemarked og naturligvis opretholde vores eksport. Det vil altså sige, at vi skal have nogle ekstra kvoter.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Som svar på hr. Berlaus andet spørgsmål kan jeg sige, at jeg naturligvis vil søge at øge Danmarks mælkekvote, såfremt der viser sig realistiske muligheder herfor. Danmark er ved fordelingen af mælkekvoter blevet behandlet fuldstændig på lige fod med de øvrige medlemsstater. Overskudsproduktionen i EF skyldes for stor produktion i alle medlemslande.

Vi taler i Danmark ikke om mangel på mælk til forbrug her i landet. Der er tale om en succesrig udnyttelse af eksportmarkederne – en udnyttelse, som i nogen grad er båret frem af EF-finansierede eksporttilskud.

Desuden kræver import af mælk fra andre lande, som jeg sagde det før, at visse veterinære krav er opfyldt, og i øjeblikket er det kun Irland, der kan opfylde disse danske krav.

Jeg mener ikke, at en import af mælk skal forhindres, hvis danske mejerier og mælkeproducenter kan tjene penge på forarbejdningen af importeret mælk. Om der skal ske en import af mælk, må imidlertid i sidste instans være en beslutning, som træffes af det enkelte mejeri.

Berlau (FK):

I mine ører lød det – og derfor må jeg spørge, om det er rigtigt opfattet – sådan, at hvis vi bare kan opretholde eksporten, er alting godt; så er det bedøvende ligegyldigt, om danske børn og danske hjem kan få mælk på bordet. Det vil være afhængigt af, om der er nogen, som er interesseret i at importere mælk et andet sted fra, og det er altså så kun fra Irland, at det kan lade sig gøre i øjeblikket.

Yderligere vil jeg gerne have uddybet, hvad ministeren betragter som »realistiske muligheder«. Er det politisk realistisk muligheder, eller er der tale om reelle importmuligheder, veterinærbestemmelser og andet, altså om, at der overhovedet er importmuligheder.

Bjørn Westh (S):

Vil ministeren bekræfte, at der i Danmark produceres 4,5 mia. kg mælk om året, og at danske forbrugere forbruger 1,5 mia. kg mælk om året, og at vi derfor eksporterer ud over vores fuldt opfyldte hjemmemarkedsforbrug 3 mia. kg mælk om året? Vil ministeren bekræfte, at hvis eksporten skulle forøges, ville det betyde, at EF eller andre skulle skæppe i eksportkassen med beløb, der svarede til det, det koster

at frembringe mælken i stalden? F.eks. når Iraneksporten af fetaost koster EF-kassen det samme, som det koster at frembringe mælken i Danmark, hvor meget ville en forøget eksport så koste?

Til sidst: Er det rigtigt, at ministeren mener, at det kun er de danske mejerier, der skal afgøre, om vi skal importere mælk? Har ministeren ingen landsinteresser i f.eks. at være mund- og klovsygefri? Kan det virkelig være rigtigt, at det er det enkelte mejeri, der skal træffe den beslutning?

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil også gerne have at vide, hvem det er, der skal afgøre, om der er realistiske muligheder. Det har været oplyst i pressen, at der er et udnyttet produktionsapparat, som kan producere mere mælk og flere mælkeprodukter, end der i øjeblikket bliver produceret, og derfor vil jeg gerne vide, hvem det er, der skal afgøre, om der er realistiske muligheder for at forhøje kvoten for danske mælkeprodukter, som vi har muligheder for at forarbejde.

Preben Møller Hansen (FK):

Ifølge pressen ligger det sådan, at man har anlagt en politik, der går ud på, at ca. 10.000–20.000 danske landbrug skal slagtes. Familierne i disse landbrug skal laves til bistandsklienter, og derfor vil jeg gerne spørge, om det er et led i regeringens politik, at man skal nedlægge alle disse landbrug, for at hollænderne kan opkøbe dem, således at hollænderne kan levere mælk til Danmark.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg vil sige til Fælles Kurs' forskellige repræsentanter her i spørgetiden, at det, så vidt jeg ser det, ville være helt urimeligt, hvis vi ikke her i landet kunne forøge beskæftigelsen gennem forarbejdning af importeret mælk, der derefter eksporteres. Hvorfor skulle vi dog ikke her i landet skaffe flere arbejdspladser gennem forarbejdning af importeret mælk, som altså derefter eksporteres? Der er i høj grad beskæftigelsesfremme i den politik, jeg taler om.

Det store overskud af mælk, der i øjeblikket er i Fællesskabet, medfører ikke umiddelbart, at der er grundlag for en forhøjelse af f.eks. den danske kvote. En lang række af Fællesskabets medlemmer kan finde argumenter for, at netop deres mælkeproduktion bør forhøjes.

[Landbrugsministeren]

Men jeg har altså givet udtryk for her i dag, at jeg naturligvis vil søge at øge Danmarks mælkekvote, såfremt der viser sig realistiske muligheder herfor.

I øvrigt vil jeg godt gøre opmærksom på, at der er tilslutning til selve kvoteringsordningen fra landboorganisationerne, og jeg mener altså, at der er en klar sammenhæng i denne politik; den er beskæftigelsesfremmende, og den er i øvrigt også eksportfremmende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 195

3) Til landbrugsministeren af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt han er bundet til anvendelsen af asbestplader ved byggeriet i Foulum?«

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Alle arbejder vedrørende udførelse af tag- og facadebeklædninger i forbindelse med igangværende arbejde har været udbudt i offentlig licitation i foråret 1987, og kontrakt er indgået med de respektive entreprenører.

I grundlaget for kontrakterne indgår gældende love og bekendtgørelser, herunder Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 660 af september 1986 vedrørende brug af asbest, samt tidsplan for arbejdets udførelse. Den af entreprenørerne godkendte tidsplan forudsætter, at alle arbejder vedrørende udførelse af tag- og facadebeklædninger er afsluttet ultimo april 1988 og således ca. 2 måneder før den i bekendtgørelsen vedrørende asbest nævnte dato, 30. juni 1988, hvorefter anvendelsen af asbestholdigt materiale ikke længere må finde sted.

En ændring til asbestfrie plader af samme type som anvendt ved de forudgående etaper af byggeriet vil medføre en forsinkelse på minimum ½ år, idet asbestfrie plader af denne type først kan leveres i maj-juni 1988. En ændring på nuværende tidspunkt til asbestfrie plader af en helt anden type vil medføre en ændring i de indgåede kontraktforhold samt ændring af tag- og facadekonstruktioner med det til følge, at byggeriet vil blive forsinket ca. 2 måneder samt påført en væsentlig merudgift.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for svaret, som dog ikke rummer noget nyt i forhold til, hvad der ellers er kommet frem.

Nu er det sådan, at der foreligger en fagbeskrivelse for det byggeri, vi taler om, og jeg skal citere fra s. 101 vedrørende entreprisen, hvor der i fagbeskrivelsen står:

»I de foreskrevne eternitprodukter skal der anvendes ny eternit, asbestfri, såfremt de er i produktion.«

Det er oplyst over for mig, at produktionen af de plader, som ikke kræver konstruktionsændringer for byggeriet, går i gang den 10. januar, og at pladerne umiddelbart herefter vil være til rådighed for bygherren. Der vil altså ikke foreligge en forsinkelse på op til et halvt år af de arbejder, som er i gang på Foulum.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om man har indhentet udtalelse fra producenten af de asbestfrie eternitplader og derved fået at vide, at de ikke kan leveres, sådan at der ikke kan gennemføres et byggeri uden den forsinkelse, som ministeren nævner.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Som jeg allerede har været inde på, vil en ændring til asbestfrie plader af samme type som anvendt ved de forudgående etaper af byggeriet medføre en forsinkelse på mindst et halvt år, fordi disse plader først kan leveres i maj-juni 1988. Jeg gentager også, at en ændring på nuværende tidspunkt til asbestfrie plader af en helt anden type vil medføre en ændring i de indgåede kontraktforhold samt ændring af tag- og facadekonstruktioner. Dermed vil byggeriet blive forsinket to måneder og blive påført en meget væsentlig merudgift.

I øvrigt vil jeg gøre opmærksom på, at der fra Landbrugsministeriets side er vist vilje til ikke alene at overholde de nye, skærpede regler – regler, der jo har tilslutning også fra begge arbejdsmarkedets parter – men tillige at sørge for, at en række supplerende sikkerhedsforanstaltninger er til stede. De sikkerhedsforanstaltninger, der er tale om, går ud over de krav, som arbejdsmarkedets parter og sundhedsmyndighederne har stillet i forbindelse med asbestbekendtgørelsens tilblivelse.

Vi opfylder altså mere end denne bekendtgørelses bestemmelser, som både LO og DA har tilsluttet sig, og som jo også har været til drøftelse i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

[Landbrugsministeren]

I øvrigt vil jeg gøre opmærksom på, at vi jo får lejlighed til at drøfte dette spørgsmål i et samråd i Landbrugs- og Fiskeriudvalget, og dér kan vi jo fortsætte drøftelsen også af enkelthederne i sagen.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren for det første: Hvad betyder det, at der vil opstå »væsentlige merudgifter«, i det øjeblik man går over til at bruge en asbestfri plade, der er tilgængelig på markedet? Det er det ene spørgsmål. Det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille landbrugsministeren, er: Hvorfor har man ikke i forbindelse med entreprisekontrakten taget højde for, at der skal anvendes asbestfrit materiale? Det er vel ikke således, at Landbrugsministeriet nødvendigvis skal tage det materiale, der er på markedet, og dermed – og det var derfor, jeg stillede spørgsmålet – føle sig bundet af aftaler, der er indgået mellem to parter, som Landbrugsministeriet ikke har nogen del i?

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren, fordi han bekræftede, at der ikke ligefrem er sket overtrædelser af det, som staten har bestemt angående brugen af asbestplader. Det er én ting.

Men finder ministeren ikke, at det vil være rimeligt, om staten i fremtiden i hvert fald undlod at bruge farlige materialer, når det er konstateret, at de er farlige – selv om man af hensyn til produktionen og virksomheden og de beskæftigede, selv med livsfare for de beskæftigede, har givet dispensation – sådan at staten selv går i spidsen for at undlade at bruge det farlige materiale?

Bjørn Westh (S):

I forlængelse af hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål vil jeg gerne for det første spørge: Da man lavede fagbeskrivelsen i februar måned, var man da klar over, at der var asbestfri plader at købe, bare i et andet format? Valgte man alligevel de asbestholdige plader af arkitektoniske eller kosmetiske grunde, eller fordi man kunne få de plader specielt billigt, fordi alle vidste, at de snart ville blive ulovlige?

For det andet: Kan ministeren bekræfte, at fagorganisationerne ikke har anbefalet de tidsfrister, der er angivet i asbestbekendtgørelsen, og at de tidsfrister, fagorganisationerne i det

længste kunne strække sig til, ligger før ultimo april, som ministeren nævner som værende det tidspunkt, hvor byggeriet er afsluttet?

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg kan sige, at en hvilken som helst ændring i projektet på nuværende tidspunkt enten vil betyde væsentlige forsinkelser eller væsentlige fordyrelser; der kan oven i købet samtidig blive tale om forsinkelser og fordyrelser.

På det direkte spørgsmål om udgifterne i forbindelse med at gå over til en anden type tagplader, der kan leveres nu, kan jeg sige, at det vil være over mindst 7 mio. kr. Men det betyder altså samtidig, at man må ændre de indgåede kontraktforhold og ændre tag- og facadekonstruktionerne, og det ville være et meget gennemgribende indgreb i hele byggeriet.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg sige, at det, han siger, umiddelbart lyder tiltalende, men jeg tør ikke her og nu svare på, om det er så let, som man umiddelbart kunne forestille sig.

I den nuværende situation er det jo således, at når man tager et byggeri som dette, vil det ikke være muligt – det havde jeg også indtryk af at hr. Bernhard Baunsgaard havde forståelsen af – uden væsentlige forsinkelser og væsentlige fordyrelser, og uden at der skal ændres på kontrakter, at foretage ændringer. Men som sagt: Det lyder umiddelbart tiltalende, hvad hr. Bernhard Baunsgaard siger.

Og så skal jeg i øvrigt over for hr. Bjørn Westh kun gentage, at Landbrugsministeriet mere end overholder de bestemmelser, der er fastsat, og at der altså ved ændringer vil blive tale om både fordyrelser og forsinkelser.

Leif Hermann (SF):

Nu ved landbrugsministeren jo godt, at der er et flertal her i Folketinget, der ikke vil have anvendelsen af asbest, og den fungerende landbrugsminister ved formentlig også udmærket, at der er meget, meget stor modstand både i Snedker- og Tømrerforbundet og i den lokale afdeling af Snedker- og Tømrerforbundet imod anvendelsen af disse plader. Vil landbrugsministeren virkelig her i fuldt alvor komme og sige, at 2 måneders forsinkelse og 7 mio. kr.s fordyrelse er det, der gør, at landbrugsministeren ikke vil overveje at genforhandle kontrakterne, således at de helbredsmæssige skader, vi ved opstår af asbest, med 100 pct.s garanti kan ude-

[Leif Hermann]

lukkes? Landbrugsministeren kan selvfølgelig udstyre arbejderne som rummænd, men det er trods alt ikke det, der er tanken med det beslutningsforslag, der blev vedtaget om det asbestfrie Danmark, og de bekendtgørelser, der er udstedt. Jeg vil derfor spørge landbrugsministeren: Er det hans alvor, at det er 2 måneders forsinkelse og 7 mio. kr., der gør, at der skal lægges asbestplader på Foulum?

Bjørn Westh (S):

Jeg forstår hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål sådan, at der i Folketinget vil være flertal for at ændre beslutningen. Hvis der er et flertal i Folketinget, der vil være med til at dække de merbevillinger, der bliver tale om, vil ministeren så ændre beslutningen om brug af asbestholdig cement ved byggeriet i Foulum?

Vil ministeren i øvrigt, da vi sætter spørgsmålstegn ved de 7,2 mio. kr., udlevere beregningsmaterialet til Snedker- og Tømrerforbundet, der har tilbudt at regne det efter og komme med et alternativt tilbud, der kunne gøre det billigere?

Og for det tredje: Vil ministeren bekræfte, at fagorganisationerne ikke har givet tilsagn om de frister, man opererer med i bekendtgørelsen?

Formanden:

Vi er jo i Folketingets spørgetid, og jeg advarer lidt imod, at man begynder at drage konklusioner om flertal. Der kan i hvert fald ikke træffes beslutninger i spørgetiden.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg spurgte udtrykkeligt om, hvordan staten vil handle i fremtiden, og det fik jeg ikke noget svar på, så jeg vil gerne gentage mit spørgsmål: Finder ministeren det ikke rimeligt, at staten i fremtiden går i spidsen, når det gælder om at undgå farlige materialer og der er truffet beslutning om det, selv om der er givet en dispensationstid? Staten bør efter min opfattelse gå i spidsen og ikke i fremtiden komme i den situation, den har bragt sig i nu.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Først vil jeg sige til hr. Leif Hermann, at de materialer, der anvendes i det byggeri, der her gennemføres, er helt i overensstemmelse med handlingsplanen for et asbestfrit Danmark.

Denne handlingsplan indebærer de bestemmelser, som vi følger. Disse bestemmelser har LO og DA tilsluttet sig, og de har været til behandling i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, hvor jeg forstår at man har taget dem til efterretning. Vi følger reglerne fuldstændig, og vi går endda videre, idet der, som jeg gjorde opmærksom på, træffes ekstraordinære sikkerhedsforanstaltninger fra Landbrugsministeriets side i forbindelse med dette byggeri.

Så vil jeg sige til hr. Bjørn Westh – idet jeg ihukommer formandens udtalelser – at det, hr. Bjørn Westh nævner om ændring af beslutning og lign., naturligvis er noget, som jeg må overveje.

Så vil jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at når et spørgsmål stilles så klart, som det nu gør, vil jeg også svare i samme ånd: Vi har ingen planer om at anvende asbest i fremtiden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 208

4) Til *landbrugsministeren* af:

Jørgen Tved (FK):

»Vil ministeren afvise, at der på ejendomme, der ejes eller administreres af Landbrugsministeriet, anvendes asbestholdigt byggemateriale?«

Jørgen Tved (FK):

Forleden dag kunne man i avisen læse, at 612 ansatte var døde af kræft, efter at de havde været beskæftiget på eternitfabrikken i Ålborg, og nu vil jeg godt vide – i fortsættelse af den debat, der lige har været – om landbrugsministeren gør sig helt klart, hvad det er, man foretager, når man f.eks. bruger eternitplader eller asbestholdige plader som tagbelægning. Bygningsarbejderne har fortalt mig, at der altid er et overlæg på sådanne plader, der arbejder og frembringer et ganske fint asbestpulver, som naturligvis ikke bare er til fare for de mennesker, der arbejder med materialet, når pladerne bliver monteret, men som bliver spredt rundt både i den bygning, der er belagt med disse eternitplader, og omkring bygningerne. Derfor vil jeg godt have at vide af ministeren, om man holder op – og det ganske øjeblikkeligt – med at bruge den slags materialer.

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

I forbindelse med udførelsen af tredje etape på forsøgsanlæg Foulum anvendes til tagbeklædning og delvis facadebeklædning på bygninger i driftsafsnittet eternitplader af typen B 9 og B 5. Udførelsen af nævnte arbejder finder sted ud fra de regler, som er angivet i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 660 af 24. september 1986.

Herudover har Landbrugsministeriet med henblik på at øge sikkerheden på byggepladsen igangsat en række supplerende sikkerhedsforanstaltninger, der går ud over de krav, som arbejdsmarkedets parter og sundhedsmyndighederne har stillet i forbindelse med asbestbekendtgørelsens tilblivelse.

I forbindelse med løbende drift og vedligeholdelsesarbejder på Landbrugsministeriets institutioner er der i begrænset omfang sket uskiftning af bestående tagplader af eternit. Herudover er det over for Landbrugsministeriet oplyst, at der ikke udføres vedligeholdelsesarbejder med anvendelse af asbestholdige materialer.

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil godt have at vide: Hvad sætter landbrugsministeren højest, nogle få kroner, en dato eller menneskeliv? Det gælder både de bygningsarbejdere, som eventuelt kan komme til at arbejde med materialerne – det har de nu nægtet at gøre, og her har de min fulde sympati – og det asbestpulver, der frigives, når sådan nogle plader er brugt til tagbelægning. Hvad sætter ministeren højest? Er det vigtigst at tage hensyn til menneskenes sundhed, eller er det vigtigere at tage hensyn til en fabrik, der ligger med et restlager, der skal købes op?

Og så vil jeg godt vide, om ministeren kan forklare mig, hvad B 5 og B 9 er. Jeg kender kun B-52, og det er et bombefly.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne, da ministeren ikke svarede på mit spørgsmål før, spørge i fortsættelse af dette med, at det var en restproduktion, der skulle afsættes: Kan ministeren ikke svare på, om staten for fremtiden, når der udstedes forordninger om, at man ikke må bruge et bestemt materiale, går foran og øjeblikkelig holder op med at bruge det pågældende materiale, selv om der gives dispensation til andre?

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg vil først sige til den første spørger, at de regler, som er fastsat med henblik på at sikre et asbestfrit Danmark, tager jo netop hensyn til de sundhedsmæssige krav, der stilles. De fastsætter sikkerhedsbestemmelserne, og de fastsætter også de hensyn til det sundhedsmæssige, som må og skal tages. Det er jo også derfor, vi har vedtaget disse særlige bestemmelser frem til det tidspunkt, da vi kan sikre det asbestfrie Danmark.

Så vil jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg må henholde mig til mit tidligere svar. Det er ikke muligt for mig her og nu at udtrykke mig anderledes, end jeg har gjort før.

Jørgen Tved (FK):

Jeg føler ikke, at jeg har fået svar på det, jeg spurgte om.

Vi diskuterer ofte i forbindelse med asbest, om man f.eks. skal forbyde asbest i bilernes bremsebelægning. Der frigives meget store mængder af asbestfibre, fordi pladerne ligger og arbejder mod hinanden.

Her i Foulum er der tale om 20.000 m² tag, hvor der altså frigives nogle fibre. Hvad vurderer ministeren højest: Sundheden for de mennesker, der bor i og omkring Faulum, eller et firmas restlager, fordi man føler sig forpligtet af nogle tidsfrister? Har man fået pladerne særlig billigt, siden man føler sig forpligtet her? Ved ministeren ikke, under hvilke uhyggelige pinsler de mennesker dør, som har fået asbest i lungerne?

Landbrugsministeren (Gammelgaard, fg.):

Jeg vil sige til hr. Jørgen Tved, at vi har her i Danmark 250 mio. m² tag, hvortil man har brugt asbestholdigt materiale, og at de regler, som arbejdsministeren har fastsat, som arbejdsmarkedets parter har tilsluttet sig, og som Folketinget har taget til efterretning, netop tager hensyn til de sundhedsmæssige forhold. De tager hensyn til, som spørgeren formulerede det, menneskeliv og sikring mod sygdomme.

Så vil jeg i øvrigt godt sige, at det er min vurdering, at netop staten har vist sig som en betryggende bygherre i den foreliggende situation, idet der er stillet ganske særlige krav, hvad angår netop statens byggerier på dette sted.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 194

5) Til *arbejdsministeren* af:

Berlau (FK):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange penge LD (Lønmodtagernes Dyrtidsfond) har mistet siden oprettelsen som følge af konkurser, betalingsstandsninger, tvangsakkorder, frivillige forlig, tilsigtede lukninger, kurstab og lignende situationer, der har haft negativ betydning for LD-kapital?«

Berlau (FK):

Et af de største legaliserede tyverier, der er blevet begået i den senere historie, var Folketingets beslutning om at indefryse folks legitime dyrtidsportioner og henlægge dem i en fond styret af tilsyneladende ganske uansvarlige personer. Efter at have studeret dagspressen gennem den årrække, fonden har eksisteret i, må det stå klart, at en hvilken som helst plattenslager har haft mulighed for at tage Lønmodtagernes Garantifond dér, hvor en mand er højest, når han plukker jordbær, i utallige sammenhænge. Det indebærer, at de mennesker, som havde haft forventninger om at få en fornuftig forrentning af deres penge, er blevet de store tabere i denne sammenhæng, og det er baggrunden for spørgsmålet: Hvor mange penge har man rent faktisk mistet i denne periode, hvor uansvarlige mennesker har siddet og på en fuldstændig uacceptabel måde forvaltet nærmest tyvstjalne penge?

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg må indrømme, at spørgsmålet i sin skriftlige form var væsentlig mere sagligt end den mundtlige begrundelse, der netop er givet, og jeg bliver derfor nødt til at sige, at når Folketinget vedtager en lov om dette, kan det næppe karakteriseres som tyveri. Jeg bliver også nødt til at minde om, at ATP's bestyrelse bl.a. består af lønmodtagerrepræsentanter; det er altså repræsentanter for alle de store lønmodtagerorganisationer, der sidder i bestyrelsen, og jeg deler ikke hr. Berlous karakteristik af de pågældende personer.

Jeg bliver nødt til at lægge denne afstand til begrundelsen, for jeg havde ellers lyst til at sige, at det oprindelige spørgsmål er interessant; det

er interessant i en tid, hvor mange partier taler varmt for, at Lønmodtagernes Dyrtidsfond skal have adgang til at placere yderligere risikovillig kapital i virksomhederne. Den anden side af sagen er jo, at den enkelte lønmodtager har et individuelt tilgodehavende, og at det klart fremgår af lovens § 6, at midlerne skal blive til størst mulig gavn for de berettigede lønmodtagere. Derfor skal der tilstræbes en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højest mulig forrentning. Det er klart, at hvis man placerer mere risikovilligt, er risikoen for tab større, og så er der problemer for så vidt angår den enkelte lønmodtagers sikkerhed for, at han eller hun får midlerne igen.

Så selv om det oprindelige spørgsmål er interessant og jeg derfor gerne ville besvare det, må jeg desværre sige, at det lader sig ikke gøre inden for rammerne af et § 20-spørgsmål at redegøre for, i hvor mange tilfælde der har været konkurser, lukninger el. lign. i den lange række af virksomheder, som Dyrtidsfonden gennem årene har investeret i. En række af de ønskede oplysninger ville formentlig i øvrigt være af fortrolig karakter.

Det er heller ikke muligt at redegøre for, hvilke kurstab der har været tale om gennem årene, men jeg kan henvise til Dyrtidsfondens årlige beretninger og nævne, at det f.eks. i beretningen for 1986 bliver anført, at det samlede fald i aktiekurserne blev betydeligt: ca. 19,2 pct. Det skal dog ses på baggrund af en stigning på 40 pct. i aktieindekset året forud. Der er altså tab og gevinst. Der er risiko forbundet med aktieinvesteringer, og det er grunden til, at man må overveje placeringsreglerne nøje.

Berlau (FK):

Ministeren bemærkede formodentlig, at jeg kaldte det for et legaliseret tyveri. Dermed afslørede jeg min holdning til, at loven blev vedtaget og dispositionerne dermed gjort legale. Det er ikke ensbetydende med, at jeg har den mindste smule tilovers for det, som er sket i denne sammenhæng. Eftersom ministeren tager afstand fra mine udtalelser, må jeg tage afstand fra ministerens udtalelser i denne sammenhæng.

Det forekommer mig dog fuldstændig fantastisk, at man ikke er i stand til at opgøre et simpelt regnestykke af denne art. Vi skal om kort

[Berlau]

tid til at behandle finansloven her i Folketinget, hvor det triller med milliarder hen over bordene. Vi ser store koncerner, som er i stand til nærmest på kroner og øre at redegøre for deres investeringer, hvad de er værd, og hvilket tab der har været. Og så kommer man her og forklarer, at man med de kapaciteter, som måtte sidde i fondens bestyrelse, ikke er i stand til at redegøre for det, jeg spørger om. Det lyder umiskendeligt i mine ører, som om man ikke er interesseret i at få ud til offentligheden, at deres penge er blevet reduceret med et beløb, således at de er yderligere til grin for deres egne penge, og det forekommer mig endnu mere besynderligt, når man tager ministerens politiske holdning til fondene i betragtning, at han ikke ønsker at bore yderligere i netop denne del.

Preben Møller Hansen (FK):

På baggrund af ministerens bemærkninger om, at når man havde valgt en ledelse til at administrere nogle penge på grundlag af en lov vedtaget i dette Folketing, måtte man antage, at det så også blev gjort på betryggende vis, vil jeg gerne stille ministeren det spørgsmål, hvorfor man så bliver ved med at angribe Socialdemokratiets formand, hr. Svend Auken, for hans administration af Feriefondens midler.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan til hr. Preben Møller Hansen sige – med risiko for at der er enkelte undtagelser – at hans spørgsmål som sædvanlig ikke har noget med det oprindelige spørgsmål at gøre, og jeg er derfor heller ikke til sinds at svare på det.

For så vidt angår hr. Berlaus bemærkninger om Dyrtdidsfonden vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det parti, jeg repræsenterer i regeringen, stemte imod etableringen af Lønmodtagernes Dyrtdidsfond i sin tid. Det ændrer ikke ved, at vi, når der er lovregler, som er vedtaget af et flertal i Folketinget, må administrere i overensstemmelse med disse, indtil der måtte være et flertal for en ændring af dem.

For så vidt angår Arbejdsministeriets resortopgave i forhold til Lønmodtagernes Dyrtdidsfond indebærer denne ikke, at jeg ligger inde med oplysninger i ministeriet, der gør, at jeg er i stand til den 18. november at besvare et meget detaljeret spørgsmål, som jeg har modtaget den 12. november.

Hvis hr. Berlau ønsker at få disse oplysninger, ser jeg meget gerne, at han stiller et skriftligt spørgsmål, så jeg kan indhente oplysninger til besvarelsen hos Lønmodtagernes Dyrtdidsfond. Jeg vil meget gerne lade dette spørgsmål gå videre til Lønmodtagernes Dyrtdidsfond, men registreringerne af de faktiske tab og gevinster i de enkelte situationer er altså kun til stede i Lønmodtagernes Dyrtdidsfond og ikke i ministeriet.

Berlau (FK):

Jeg skal hermed give ministeren mit høflige tilsagn om, at jeg fremsender et sådant skriftligt spørgsmål, for jeg ønsker også at få dette belyst.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 210

6) Til *forsvarsministeren* af:

Svend Andersen (S):

»Hvornår vil ministeren træffe beslutning om en fast udstationering af en redningshelikopter på Bornholm?«

Skriftlig begrundelse

I besvarelse af mit spørgsmål nr. S 1222 oplyste den daværende forsvarsminister bl.a.: »Jeg kan videre oplyse, at Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd vurderer behovet for dansk luftredningsberedskab i lyset af den gældende ansvarsfordeling mellem landene omkring Østersøen. Såfremt Redningsrådet anbefaler permanent forøgelse af luftredningsberedskabet, vil det være nødvendigt at overveje anskaffelse af yderligere et antal helikoptere til forsvaret.

Den udstationerede LYNX-helikopter har i perioden 21. januar–13. april 1987 totalt fløjet i 98 timer, hvoraf 19 timer er anvendt på eftersøgnings- og redningsopgaver. Meromkostninger, herunder udgifter til udstationering af personel, har andraget ca. 700.000 kr.«

Vurderingen af behovet og de økonomiske konsekvenser må nu være afsluttet.

Forsvarsministeren (Collet):

Hr. Svend Andersen har stillet mig et spørgsmål, og jeg vil gerne herom sige, at Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd allerede i juli må-

[Forsvarsministeren]

ned afsluttede sin vurdering af behovet for at oprette et helikopterberedskab på Bornholm.

I Redningsrådets overvejelser indgik bl.a. forhold som det ændrede mønster i fiskeriet, den eksisterende redningskapacitet og de internationale aftaler, som vi har med andre lande om redningsarbejde.

På baggrund heraf foreslog Redningsrådet, at der oprettes et helikopterberedskab på Bornholm i perioden fra december til marts-april. Rådet pegede på en flytning af en S 61-helikopter til Bornholm, alternativt at udstationere en LYNX-helikopter på Bornholm, men Rådet foreslog ikke en fast udstationering.

I forlængelse af Rådets anbefaling besluttede min forgænger allerede i august, at udstationeringen skulle finde sted. Rent aktuelt kan jeg sige, at stationeringen vil ske, så snart en større del af fiskerflåden har forlagt sin residens til de bornholmske vande. Med henblik herpå følges fiskeriaktiviteten meget nøje både af Fiskeriministeriet og af Forsvarsministeriet.

Beredskabet vil blive varetaget enten af en LYNX-helikopter eller af en S 61'er, og helikopteren vil så, afhængigt af fiskeriet og vejrforholdene, blive der i perioden frem til april.

Svend Andersen (S):

Jeg vil takke for svaret og også for den delvise imødekommenhed, der ligger i besvarelsen.

Jeg forstod, at der var truffet beslutning om, at der i perioden fra 1. december til 31. marts skulle udstationeres en helikopter på Bornholm, men jeg blev ikke helt klar over, om det skulle forstås således, at der skal foretages en ny vurdering af, hvornår en helikopter inden for denne periode skulle udstationeres, eller om beslutningen er truffet på den måde, at der i det nævnte tidsrum altid befinder sig en redningshelikopter på Bornholm.

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil godt spørge ministeren, om han agter at overføre denne redningshelikopter til civil administration, således at den ikke har noget med forsvaret at gøre.

Jeg er naturligvis glad for at høre, at der kommer en helikopter til Bornholm en del af året. Der kommer senere et forslag til beslutning fra Fælles Kurs, som går på, at der skal være en helikopter hele året, således at fiskerne i og omkring Bornholm har sikkerhed for, at de kan reddes, om katastrofen skulle ske.

Forsvarsministeren (Collet):

Til hr. Svend Andersen, som spurgte, om der altid i tidsrummet fra december til april vil være en redningshelikopter på Bornholm, kan jeg sige, at som jeg sagde i mit indledningsvise svar, vil det afhænge af vejret og af fiskeriet, for vi må jo sørge for i Forsvarsministeriet på ethvert givent tidspunkt at anvende vore ressourcer på det rigtige sted, altså dér, hvor mulighederne for ulykker og uheld er størst.

Man kan selvfølgelig sige, at placeringen er afgørende, men vi skal huske på, at inden for i hvert fald de nære danske farvande er muligheden for at sætte lynhurtigt ind med en helikopter til stede. Sådan én flyver jo op til 300 km i timen, så vi er altså i stand til at operere over alle farvande på ethvert tidspunkt; vi kan derfor ikke garantere, at vi, hvis der ikke er nogen både i farvandet og vejret er godt, vil have en helikopter stående på Bornholm, hvis der er katastrofer i eksempelvis Skagerrak.

Svend Andersen (S):

Ministerens sidste besvarelse må jeg forstå sådan, at det altså fortsat er usikkert, om der vil komme en helikopter på Bornholm. Der skal være et vist antal både, og vejret skal have en vis karakter. Det virker ikke betryggende, og jeg føler ikke, at ministeren hermed lever op til de tilkendegivelser, som hans forgænger bl.a. op til valgkampen gav udtryk for over for det bornholmske samfund.

Så vil jeg godt videre spørge, om ikke der er indgået andre synspunkter i vurderingen af behovet, for ud over at foretage eftersøgnings- og redningstjeneste vil en sådan helikopter kunne klare en akut sygetransport, ligesom den vil kunne klare overvågning og inspektion. I hvor stor udstrækning indgår det i overvejelserne for behovet?

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil bare spørge ministeren: Det er vel ikke sådan, at forsvaret på nuværende tidspunkt kun har én helikopter til rådighed? Der kunne vel placeres én i Jylland og én på Bornholm.

Forsvarsministeren (Collet):

Jeg glemte at svare hr. Jørgen Tved før, så nu vil jeg lige tage hans spørgsmål først. Om vi overvejer at lade vores helikoptere overgå til civil administration? Nej, det gør vi ikke. Vi har

[Forsvarsministeren]

mere end én helikopter, vi har 7, og til glæde også for hr. Svend Andersen kan jeg fortælle, at vi har én under anskaffelse, som ankommer her til landet den 25. november, således at vi får mulighed for at yde en bedre redningsservice og i øvrigt også service på den lange række af andre områder, som hr. Svend Andersen så rigtigt sagde at vi også beskæftiger os med.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Glistrup: spm. nr. S 88

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 100, 105 og 149

Arne Jensen: spm. nr. S 104

Margrete Aukén: spm. nr. S 109, 113 og 146

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 111

Jens Thoft: spm. nr. S 112, 131, 135 og 139

Birthe Hansen: spm. nr. S 116, 133, 155 og 156

Leif Hermann: spm. nr. S 118 og 134

Henrik Toft: spm. nr. S 122

Tastesen: spm. nr. S 130

Jes Lunde: spm. nr. S 151

Behnke: spm. nr. S 153

Hans Strunge: spm. nr. S 157

Tommy Dinesen: spm. nr. S 162

Carsten Andersen: spm. nr. S 163

Jytte Andersen: spm. nr. S 178

Spm. nr. S 88

Til skatteministeren (20/10 87) af:

Glistrup (FP):

»Hvad har skatteyderne måttet betale for Statsskattedirektoratets topfolks ferierejser til Det Fjerne Østen?«

Begrundelse

Journalister har som bekendt opsporet, at statsskattedirektør Hans Westerberg med sit hof rejste rundt i Malaysia og andre østasiatiske lande for skatteyderpenge for ganske kort tid siden.

Efter avisernes oplysninger må lægges til grund, at rejsen skete i de pågældendes arbejds-

tid og ikke i deres ferie, og at det var skatteyderne, der betalte ikke blot lønnen til de pågældende i de uger, rejsen varede, men tillige en del meromkostninger foranlediget af rejsen. Summen af disse beløb bedes oplyst. Herfra bedes trukket det offentliges forventede provener, når de pågældende beskattes af den frynsegodeindtægt, som rejsen jo må karakteriseres som i skattemæssig forstand, for så vidt de pågældende repræsentanter for den herskende klasse bliver behandlet efter samme regler og principper som de skatteslaver fra den private sektor, som de pågældende pestilerer tilværelsen for, når de opholder sig på deres arbejdsplads i Danmark. Derudover er det naturligvis interessant, om skatteministeren kan konstruere noget som helst forsvar for, at de pågældende bruger deres arbejdstid til at opholde sig i områder, der nok er lækre turistdistrikter, men hvor skatteforholdene unægtelig er særdeles forskellige fra de danske.

Er forholdet det, at Statsskattedirektoratet er så overbemandet, at man uden videre kan undvære de pågældendes arbejdskraft? I så fald var det mere reelt at nedskære antallet af stillinger i direktoratet.

Svar (9/11 87):

Skatteministeren (Fogh-Rasmussen):

Jeg skal henvise til følgende udtalelse fra Statsskattedirektoratet:

»Rejsen til Østen fandt sted i perioden 5.-23. august 1987. I rejsen deltog fra Statsskattedirektoratet statsskattedirektør Hans Westerberg og planlægningschef M. R. Somani. Desuden deltog repræsentanter fra I/S Datacentralens skattecenter. De samlede omkostninger i Statsskattedirektoratet ved rejsen beløber sig til ca. 100.000 kr.

Formålet med rejsen var ikke som angivet i spørgsmålet ferie, idet der var tale om en tjenesterejse med det formål at tilvejebringe grundlaget for en systemeksport. Rejsen var således et led i Statsskattedirektoratets forretningsmæssige virksomhed, der bl.a. består i SD-tele og i systemeksport.

Skatteforvaltningerne i de pågældende lande er for tiden under op- eller væsentlig udbygning. Der er derfor netop på nuværende tidspunkt en interesse for at etablere et samarbejde med Danmark om op- eller udbygning af bl.a. edb-systemer i skatteforvaltningen. Et sådant

[Skatteministeren]

samarbejde forhindres ikke af, at der i vidt omfang er tale om meget forskelligartede skattesystemer. Det er således ikke skattesystemet, men opkrævnings- og ligningssystemet, der kan danne grundlag for systemeksport.

Skattedirektoratets nettoindtægter ved systemeksport har på nuværende indledende tidspunkt andraget ca. 250.000 kr.«

Spm. nr. S 100

Til skatteministeren (22/10 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren foranledige, at skattevæsenet godkender håndskrevne bilag vedrørende synsgebyr for biler, eller ændre girokortene, så gebyrindbetaleren modtager en kvittering, der kan beholdes?«

Begrundelse

Ved indbetaling af synsgebyr på biler beholder postvæsenet naturligt den ene halvdel af girokortet, mens Motorkontoret beholder den anden del, der er kundens, når der sker en omregistrering. Derved mangler gebyrindbetaleren ikke blot de 260 kr., som et syn koster, men kvitteringen mangler ligeledes, og et håndskrevet udgiftsbilag godkendes ikke af skattevæsenet. Det bringer f.eks. et lille firma uden kopi-maskine i et dilemma. Spørgeren mener, at da det er Motorkontoret, der kræver kundens kvittering, må det vel også være Motorkontoret, der skal sørge for kopien. Problemet kan løses ved, at der laves en tredje slip på girokortene for synsgebyr, således at også kunden får en kvittering.

Svar (5/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Skatteministeriet har indhentet en udtalelse om spørgsmålet fra Justitsministeriet, hvorunder Statens Bilinspektion og motorkontorerne hører. Skatteministeriet har endvidere indhentet en udtalelse fra Statsskattedirektoratet.

Justitsministeriet har oplyst følgende:

»Ved Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 130 af 19. marts 1987 om ændring af bekendtgørelse om registrering af motorkøretøjer m.v. og bekendtgørelse om kørsel med blokvogn er det bl.a. bestemt, at gebyr for syn skal betales ved indbetaling på postgiro. Tidligere betales synsgebyret med stempelmærker.

Ved periodiske syn hæftes postkvitteringen for indbetalingen på tilsigelsen, som afleveres til Statens Bilinspektion ved fremstillingen til syn. Bilinspektionen annullerer postkvitteringen ved påstempling. Når synet er afsluttet, sendes den annullerede postkvittering sammen med tilsigelsen til Centralregisteret for Motor-køretøjer. For så vidt angår periodiske syn, hvor tilsigelsen udsendes efter den 15. oktober 1987, er der sket en forenkling af systemet, idet tilsigelsesblanketten er udformet som et giroindbetalingskort, hvor tilsigelsen er girokortets kvitteringsdel.

Ved andre syn hæftes postkvitteringen på anmeldelsesblanketten, som afleveres til Statens Bilinspektion ved fremstillingen til syn. Bilinspektionen annullerer postkvitteringen ved påstempling. Når køretøjet er synet og godkendt, udleveres anmeldelsesblanketten og den annullerede postkvittering til synsfremstilleren. Den pågældende henvender sig herefter på motorkontoret for at få køretøjet indregistreret. Anmeldelsesblanket og annulleret postkvittering afleveres til motorkontoret, der indsender materialet til Centralregisteret for Motorkøretøjer.

Den nye betalingsordning, der indebærer, at postkvitteringen inddrages, er fastlagt efter aftale med Rigsrevisionen. Justitsministeriet finder ikke, at der er grundlag for at pålægge Statens Bilinspektion eller motorkontorerne at udstede kvittering for inddragne postkvitteringer eller for at lade girokortene ændre, således at gebyrindbetaleren modtager en kvittering, der kan beholdes. Justitsministeriet skal herved henvise til, at der heller ikke efter den hidtidige ordning med betaling med stempelmærker er udstedt kvittering af Statens Bilinspektion eller motorkontorerne, og at en eventuel kvittering fra stempelmærkeforhandleren for køb af stempelmærker ikke har udgjort dokumentation for, at stempelmærkerne er anvendt til betaling af synsgebyr. Den nye betalingsordning stiller således ikke gebyrindbetaleren ringere end den hidtidige ordning i henseende til muligheden for at dokumentere, at der er betalt et synsgebyr.

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til Statsskattedirektoratets nedenfor gengivne udtalelse, hvorefter dokumentation over for skattemyndighederne kan ske ved fremlæggelse af den pågældende synsrapport.«

[Skatteministeren]

Statsskattedirektoratet har oplyst følgende:

»Statsskattedirektoratet kan oplyse, at § 13, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 461 af 8. september 1976 (ændret ved bekendtgørelse nr. 546 af 13. august 1987) om mindstekrav til årsregnskaber, der vedlægges selvangivelsen, og om krav til det regnskabsmæssige grundlag, indeholder en bestemmelse om, at udgifter, der fradrages i årsregnskabet, skal kunne dokumenteres.

Der er ikke fastsat særlige formkrav til den dokumentation, der er omfattet af bekendtgørelsens § 13, stk. 5.

I praksis består dokumentation for en udgifts afholdelse i almindelighed af et bilag udstedt af den, der har leveret den pågældende vare eller tjenesteydelse.

I tilfælde, hvor sådanne bilag ikke foreligger, anerkender skattemyndighederne normalt ikke fradrag, der udelukkende er baseret på håndskrevne bilag udarbejdet af den pågældende skatteyder.

Bekendtgørelsens § 13, stk. 5, udelukker imidlertid ikke muligheden for at dokumentere udgifter, der fradrages i årsregnskabet, på anden måde end ved fremlæggelse af egentlige udgiftsbilag.

Betaling af takstmæssigt gebyr vedrørende bilsyn vil således kunne dokumenteres over for skattemyndighederne ved fremlæggelse af den pågældende synsrapport.«

Jeg kan henholde mig til udtalelserne fra Justitsministeriet og Statsskattedirektoratet.

Spm. nr. S 104

Til statsministeren (23/10 87) af:

Arne Jensen (S):

»Vil statsministeren søge det folkevalgte element på skatte-, afgifts-, vurderings- og momsområdet styrket ved at fastholde et antal på 7 folkevalgte medlemmer i skatterådene, ved at reducere den maskinelle vurdering af jord og fast ejendom, ved at lade en folkevalgt overtage formandskabet i Ligningsrådet og ved at lade en folkevalgt overtage formandskabet i et udvidet momsnevæn?«

Begrundelse

Der henvises til statsministerens åbningstale og svaret på spørgsmål nr. S 35.

Svar (10/11 87):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Som anført i mit svar på spørgsmål nr. S 35 overvejes der i øjeblikket forskellige initiativer til styrkelse af retssikkerheden og det folkevalgte elements medvirken på skatteområdet, og skatteministeren vil på et senere tidspunkt fremlægge regeringens forslag til ændringer.

Det er imidlertid regeringens opfattelse, at skatteadministrationen skal tilrettelægges med henblik på den bedst mulige betjening af borgere og virksomheder og med en fleksibel organisation, der anvender ressourcerne optimalt.

Spm. nr. S 105

Til skatteministeren (23/10 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren arbejde aktivt for, at det igen bliver muligt at fratække udgifter til ejendomsskatter på selvangivelsen?«

Begrundelse

Ved en lovændring i 1981 blev det bestemt, at retten til at fratække ejendomsskatter på selvangivelsen skulle afvikles i årene 1982-84.

Med de nye ejendomsskatter, hvor grundskyldpromillerne har nået nye højder i flere kommuner og derved er årsag til en helt urimelig beskatning af ejendomssejere, kan der være et stort behov for en genindførelse af de regler, der var gældende før lovændringen i 1981.

Svar (10/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Lov om afvikling af fradraget for ejendomsskat af ejerboliger blev vedtaget som en ændring af ligningsloven den 4. juni 1981. Ændringen indebar, at ejendomsskatten af visse ejendomme ikke længere kunne fradrages ved opgørelsen af ejerens skattepligtige indkomst. For indkomstårene 1982, 1983 og 1984 indrømmes dog fradrag for et beløb svarende til henholdsvis 75 pct., 50 pct. og 25 pct. af ejendomsskatten.

Lad mig med det samme slå fast, at regeringen meget gerne vil arbejde for at lette skatetrykket. Dette er jo et af de vigtigste mål for regeringens økonomiske politik.

Under hensyn til den nuværende sammensætning af Folketinget er det næppe sandsynligt, at et forslag fra regeringen om at genindfø-

[Skatteministeren]

re fradragsretten for ejendomsskatter vil kunne opnå vedtagelse. Derfor har jeg ingen aktuelle planer om at fremsætte et sådant forslag.

De stigende ejendomsskatter vækker naturligvis min bekymring. Beslutning om ejendomsskatternes størrelse er imidlertid et kommunalt anliggende.

Spm. nr. S 109

Til *miljøministeren* (26/10 87) af:

Margrete Auken (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange fredningsager efter naturfredningslovens kapitel 3 Skov- og Naturstyrelsen (tidligere Fredningsstyrelsen) har rejst inden for de sidste 5 år, og hvor mange styrelsen påtænker at rejse inden for den kommende 5-års-periode, samt hvilket kursskifte i fredningsarbejdet direktøren for styrelsen giver udtryk for i Midtjyllands Avis den 20. oktober 1987?»

Begrundelse

I Midtjyllands Avis den 20. oktober 1987 skriver Skov- og Naturstyrelsens direktør, Leo Bjørnskov, i en kronik bl.a. følgende:

»Naturbeskyttelsesarbejdet er selvsagt under udvikling. Hovedvægten har hidtil i stor udstrækning ligget på, hvad nogle har kaldt »museumsagtige fredninger af naturarealer af ganske særlig interesse«.

Svar (5/11 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Skov- og Naturstyrelsen har over for mig oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Der rejses og gennemføres hvert år 20-25 fredninger, og der verserer for tiden ca. 100 fredningssager for fredningsnævn og Overfredningsnævnet.

Praksis med hensyn til gennemførelse af fredninger er den samme nu som tidligere. Langt det overvejende antal fredningssager efter naturfredningslovens kapitel 3 rejses af Danmarks Naturfredningsforening eller af de regionale fredningsmyndigheder, mens Skov- og Naturstyrelsen kun rejser enkelte større fredningssager af national betydning samt visse mindre fredningssager af en mere speciel karakter.

Af fredningssager, styrelsen har rejst de senere år, kan nævnes Saltbækvig, Aggersborggaard og Margrethe Kog. En fredning for Tøndermarsken søges på grund af sagens særlige karakter gennemført ved lov.

Til gengæld forbereder, rejser og gennemfører Skov- og Naturstyrelsen alle fredningssager på søterritoriet, jf. naturfredningslovens § 60.

Af sådanne større fredninger kan nævnes Vadehavet, Ringkøbing Fjord, Hirsholmene og Stavns Fjord.

Det kan ikke på indeværende tidspunkt oplyses, hvor mange fredningssager Skov- og Naturstyrelsen vil rejse de kommende år, men det er styrelsens hensigt at styrke indsatsen på dette område. Det gælder ikke mindst gennemførelse af fredninger på søterritoriet, hvor Danmark har en særlig forpligtelse til at beskytte større, internationalt værdifulde, lavvandede havområder.

Det kan tilføjes, at miljøministeren i sin redogørelse af 2. marts 1987 til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (»Den grønne Strategi«) har bebudet, at Skov- og Naturstyrelsen inden udgangen af 1988 vil udarbejde en handlingsplan for gennemførelse af fredninger på land- og søterritoriet.

Som det fremgår heraf, er der ikke tale om, at Skov- og Naturstyrelsen har foretaget et kursskifte i administrationen af naturfredningslovens bestemmelser om fredningssager på land- og søterritoriet. Men styrelsens direktør har i sin kronik i Midtjyllands Avis og i en række andre sammenhænge ønsket at markere nødvendigheden af et bredere spektrum af virkemuligheder i naturbeskyttelsesarbejdet, herunder især, at et naturhensyn skal tages i selve tilrettelæggelsen af produktionen.«

Spm. nr. S 111

Til *arbejdsministeren* (26/10 87) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren oplyse, om der i dansk lovgivning findes procentregler eller andre regler for udenlandske investorer med hensyn til opkøb i Danmark af hele virksomheder eller dele heraf?«

Begrundelse

Som bekendt er der i perioder et vist opkøb af danske virksomheder fra udenlandsk side.

[Lilli Gyldenkilde]

En sådan periode står vi midt i: *Sadolin & Holmblad* og *Magasin* er gode eksempler herpå.

Samtidig har vi her i landet kapital i f.eks. ATP og Lønmodtagernes Dyrtingsfond, der er sat investeringsgrænser for. Hvor meget denne kapital, der ejes i fællesskab af lønmodtagerne, må investere i en virksomhed, ved vi fra lovgivningen: det er 20 pct.

Derudover findes forskellige pensionskasser, som også er lønmodtagernes fællesmidler. Der er med andre ord ledig kapital her i landet.

Ikke desto mindre er der grænser for den lovlige investeringsgrad for indenlandsk kapital. Det bliver derfor mere og mere interessant og gådefuldt, at disse regler findes, når der til gengæld kan opkøbes frit af udenlandsk kapital, som kan være kapital opsamlet af lønmodtageren uden for Danmark.

Spørgeren er interesseret i at vide, om der findes investeringsregler for udenlandsk kapital, der skulle have forbigået min opmærksomhed.

Svar (12/11 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg har indhentet en udtalelse fra Industriministeriet om spørgsmålet og kan herefter oplyse følgende:

På linie med de andre vestlige industrilande tilsluttede Danmark sig i 1965 OECD's kapitalkode og dermed målsætningen om frie kapitalbevægelser. Denne målsætning gælder også i samarbejdet mellem EF-landene.

På baggrund heraf har man i en lang årrække tilladt, at udenlandske investorer foretager direkte investeringer i dansk erhvervsliv, dvs. investeringer, hvorved der opnås væsentlig indflydelse på ledelsen af den pågældende virksomhed. Tilsvarende har danske investorer adgang til at investere i udenlandsk erhvervsliv. I 1973 fik udlændinge endvidere adgang til at foretage porteføljeinvesteringer i danske børsnoterede aktier, dvs. passive investeringer, hvorved der ikke opnås væsentlig indflydelse på ledelsen i den pågældende virksomhed. Denne adgang er senere udvidet til også at omfatte aktier, der ikke er børsnoterede.

På baggrund heraf er der således her i landet ikke noget grundlag for at fastsætte procentregler eller andre lignende regler for udenlandske investeringer i dansk erhvervsliv.

Det tilføjes, at de placeringsregler, der er fastsat for danske institutionelle investorer, f.eks. livsforsikringsselskaber, pensionskasser og ATP, vedrører investeringer såvel her i landet som i udlandet. Tilsvarende gælder, at andre landes placeringsregler som hovedregel ligeledes gælder såvel ved placeringer i det pågældende land som ved investeringer i andre lande, f.eks. i Danmark.

Når der i fru Lilli Gyldenkildes begrundelse for spørgsmålet især fokuseres på ATP og LD og de grænser, der er fastsat i lovgivningen for fondenes investering i risikobetonede aktiver, må jeg understrege, at disse grænser naturligvis er fastsat for at beskytte lønmodtagerne imod alt for spekulationspræget forvaltning af deres pensionsopsparing. Det tilkommer ikke dansk lovgivning at varetage tilsvarende beskyttelseshensyn i forhold til udenlandske pensionskasser m.v.

De udenlandske regler for lønmodtagerinvestorer er meget forskellige, således at en generel sammenligning er vanskelig at foretage, men efter det for Arbejdsministeriet foreliggende er det i hvert fald ikke rigtigt som anført i begrundelsen for spørgsmålet, at der frit kan opkøbes danske virksomheder af udenlandsk kapital opsamlet af lønmodtagere uden for Danmark.

I øvrigt forstår jeg ikke rigtig den frygt, der ligger bag spørgsmålet, for at udenlandske investorer skal placere deres midler i danske virksomheder. Herved frigøres dansk kapital, der derefter kan anvendes til investering i nye arbejdspladser her i landet. Det gælder ikke mindst for ATP og LD.

Spm. nr. S 112

Til *skatteministeren* (27/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Finder ministeren det holdbart, at forsvarsministeren ikke har kunnet forsikre Folketinget om, at Forsvarets Efterretningstjeneste overholder skattekontrollovens § 7, og vil ministeren indskærpe over for sin kollega, at også ministeriet overholder landets love?«

Begrundelse

Jeg har i spørgsmål nr. S 25 bedt forsvarsministeren forsikre, at også efterretningstjenesten overholder skattekontrolloven, men i sit svar har ministeren ikke villet afgive en sådan for-

[Jens Thoft]

sikring. Det er derfor oplagt, at FET ikke overholder skattekontrolloven, og denne retstilstand er ikke lovmedholdelig. Jeg håber derfor, at skatteministeren vil sikre, at også Forsvarsministeriet overholder landets skattelove.

Svar (9/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Spørgsmålet har været forelagt Forsvarsministeriet, der har udtalt, »at der i begrundelsen for spørgsmål nr. S 112 er anført, at forsvarsministeren ikke har villet afgive en forsikring om skattekontrolløvens overholdelse. Følgelig konkluderes der i begrundelsen, at det derfor er oplagt, at Forsvarets Efterretningstjeneste overholder skattekontrolloven. Forsvarsministeriet finder ikke, at der er dækning for en sådan fortolkning af forsvarsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 25.«

Jeg kan oplyse, at jeg ikke finder grundlag for at betvivle, at Forsvarets Efterretningstjeneste overholder skattekontrolløvens regler.

Spm. nr. S 113

Til *miljøministeren (27/10 87)* af:

Margrete Auken (SF):

»Er det ministerens hensigt at søge at få Londonkonventionslandenes tilslutning til, at der vedtages en tillægsprotokol til Londonkonventionen, således at konventionens nuværende forbud mod havafbrænding af midler til kemisk og biologisk krigsførelse ophæves, så Danmark kan foretage afbrændingen af senepsgas i Østersøen?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen kan Danmark blive årsag til, at der i Østersøkonventionen vedtages en tillægsprotokol, således at behandling og afbrænding af krigsgasammunition lovligt kan foregå på et skib i Østersøen. Da Londonkonventionen også gælder i Østersøområdet, da det ifølge denne konvention kun er tilladt at afbrænde organiske halogenforbindelser (bilag 1, pkt. 1) og olie (bilag 1, pkt. 5), og da det er forbudt at afbrænde bl.a. midler fremstillet til biologisk og kemisk krigsførelse (bilag 1, pkt. 7), vil den påtænkte afbrænding kun kunne gennemføres lovligt, hvis også Londonkonventionen ændres.

Det må betragtes som særdeles tvivlsomt, at 2/3 af LDC-landene ville kunne acceptere en sådan konventionsændring, og et dansk forsøg på at opnå en sådan vedtagelse – eller gennemførelse af havafbrænding på Østersøen uden Londonkonventionens accept – ville væsentligt svække troværdigheden af Danmarks internationale arbejde for at standse havafbrænding og dumpning.

Svar (6/11 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

På et møde i Helsingforskonventionens bekæmpelseskomité (CC = Combatting Committee) i dagene 13.–16. oktober 1987 blev et dansk projektforslag om adskillelse og destruktion af krigsgasammunition behandlet i en arbejdsgruppe nedsat til formålet.

På baggrund af arbejdsgruppens rapport og den efterfølgende diskussion indstillede bekæmpelseskomiteen bl.a. til Helsingforskommissionen:

- at det, såfremt man besluttede sig for at realisere det danske projekt, var nødvendigt, at man vedtog en »protocol of understanding«, i hvilken Østersølandene accepterede den foreslåede bortskaffelsesmetode, idet projektet – en skibsbaseret løsning – indeholder elementer, der på en vis måde kan karakteriseres som afbrænding;
- at Helsingforskommissionen noterede sig, at bekæmpelseskomiteen var klar over, at afbrænding af krigsgasammunition var forbudt i henhold til Londondumpningskonventionens bilag 1, artikel 7, men at bekæmpelseskomiteen ikke kunne vurdere, om samme bilags artikel 8 kunne finde anvendelse på det danske projekt.

I henhold til artikel 8 finder de forudgående artikler i bilaget ikke anvendelse på bl.a. stoffer, som hurtigt uskadeliggøres i havet.

Hvis bekæmpelseskomiteens indstilling følges, skal Helsingforskonventionens medlemslande således acceptere, at Danmark – hvis man fra dansk side ønsker at realisere projektet – kan anvende det skibsbaserede projekt. Hvis projektet accepteres, må man fra dansk side foretage nogle tekniske prøver for at vurdere, om Londondumpningskonventionens bilag 1, artikel 8, finder anvendelse.

Såfremt dette er tilfældet, vil det ikke i forhold til Londondumpningskonventionens be-

[Miljøministeren]

stemmelser være forbudt at destruere senneps-gasbomberne på den påtænkte måde. Det vil derfor ikke være nødvendigt at ændre London-dumpningskonventionen.

Spm. nr. S 116

Til *Socialministeren* (27/10 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Hvad vil ministeren gøre for at forhindre, at pensionister kan komme til at tilbagebetale varmhjælp, som de allerede har »varmet sig ved«?»

Begrundelse

Spørgeren henviser til *Berlingske Tidende* den 27. oktober 1987, forsiden.

Svar (5/11 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Indledningsvis er det nok værd at pege på, at vedtagelsen af ældrepakken betød, at der blev afsat 100 mio. kr. ekstra til dækning af pensionisternes varmeforbrug.

Beløbet agter jeg naturligvis at anvende ved fastsættelsen af de nye regler om varmhjælp. Dette betyder så også, at pensionisterne på landsplan får mere i varmhjælp.

Som det nok vil være spørgeren bekendt, har enkelte kommuner haft – og på grund af varmeudgifternes størrelse haft mulighed for at have – meget favorable regler for tildeling af varmhjælp. Den økonomiske ramme, der er afsat til varmhjælp, giver ikke mulighed for at overføre disse kommuners praksis på landsplan.

Jeg er kommet frem til, at den mest hensigtsmæssige løsning kræver en lovændring – som jeg snarest vil fremsætte forslag om her i Tinget. På dette tidspunkt vil jeg redegøre nærmere for mine overvejelser og synspunkter om de ventede varmhjælpsregler.

Spm. nr. S 118

Til *justitsministeren* (28/10 87) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt han eller politimesteren i Køge, eventuelt på foranledning af Det Radikale Venstres miljøordfører, har givet beboerne i Køge tilsagn om fuld akt-

indsigt i den beredskabsplanlægning, der skal etableres af politiet i forbindelse med KVK's produktion af ukrudtsmidlet phenmedipham?»

Begrundelse

Ifølge dagspressen har Det Radikale Venstre lagt vægt på, at beboerne i Køge får fuld aktindsigt i beredskabsplanlægningen i forbindelse med KVK's kommende MTI-produktion. Det må formodes, at der etableres beredskabsplaner for nødstilfælde af såvel fabrikken som af politiet.

Spørgeren ønsker derfor oplyst, hvorvidt politiet i lyset af udtalelsen fra Det Radikale Venstres miljøordfører har indledt en ny praksis vedrørende offentlighed om politiets beredskabsplaner for katastrofesituationer.

Svar (9/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det følger bl.a. af bestemmelserne i offentlighedsloven, at politiets generelle beredskabsplaner som udgangspunkt er undergivet aktindsigt.

Efter offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, omfatter retten til aktindsigt dog ikke oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. Efter lovens § 12, stk. 1, nr. 2, omfatter retten til aktindsigt heller ikke oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, såfremt det er af væsentlig betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at begæring om aktindsigt ikke imødekommes.

Adgangen til aktindsigt i en generel beredskabsplan vil endvidere være begrænset bl.a. efter lovens § 13, stk. 1, nr. 1 og 6, i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar eller til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Politimesteren må således ved afgørelsen af spørgsmålet om aktindsigt i en generel beredskabsplan vurdere, hvilke dele af planen der i medfør af – typisk en eller flere af de nævnte – undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven i givet fald er undtaget fra aktindsigt.

[Justitsministeren]

For så vidt angår beredskabsplanlægningen i Køge har politimesteren i anledning af det stillede spørgsmål over for Justitsministeriet oplyst, at der ikke på nuværende tidspunkt eksisterer en beredskabsplan, som tager hensyn til phenmediphamproduktion på Kemisk Værk Køge, idet en sådan produktion ikke er påbegyndt.

Efter Miljøankenævnets afgørelse af 21. oktober 1987 har politimesteren i Køge imidlertid påbegyndt arbejdet vedrørende en ændret beredskabsplanlægning for området, hvor der tages højde for produktion med phenmedipham.

Da indholdet af denne beredskabsplanlægning ikke endnu er fastlagt, har hverken jeg eller politimesteren i Køge kunnet give beboere i Køge eller andre tilsagn om aktindsigt i den ændrede beredskabsplanlægning, der vil følge af Kemisk Værk Køges produktion af phenmedipham.

Spm. nr. S 122

Til *landbrugsministeren* (28/10 87) af:

Henrik Toft (V):

»Vil ministeren gøre noget for, at den bebudede bekendtgørelse om udlæg af en vis procentdel grønne marker også kan opfyldes under så vanskelige vejrforhold som dem, vi har haft her i sommeren 1987?«

Begrundelse

Det er almindeligt kendt, at sommervejret i 1987 har vanskeliggjort høst af næsten alle landbrugets afgrøder. Græsfrø blev høstet så sent, at tidspunktet for såning af vinterraps eller vinterbyg var forpasset. Korn- og ærte høst har ligeledes været op til 1½ måned forsinket. Da der samtidig har været tale om usædvanlig meget regnvejr, har det været umuligt at så vintersæd i det planlagte omfang.

Derfor ville det ikke have været muligt at opfylde de bebudede krav om procentvis grønne marker i år. Det vil derfor også være hensigtsmæssigt i bekendtgørelsen at tage højde for tilsvarende ekstreme vejrforhold fremover.

Svar (10/11 87):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Som led i gennemførelsen af vandmiljøhandlingsplanen har landbrugsministeren den

9. oktober 1987 udstedt bekendtgørelse om sædskifte- og gødningsplaner samt grønne marker i jordbruget. Ifølge bekendtgørelsen skal der med virkning fra den 1. januar 1988 hvert år inden den 1. maj udarbejdes sædskifte- og gødningsplaner. Endvidere skal der i årene 1988 og 1989 ske udlæg af bedriftens areal med henholdsvis 45 pct. og 55 pct. grønne marker. Fra og med 1990 skal 65 pct. af den enkelte bedrifts areal være udlagt som grønne marker.

Jordbrugsbedrifter med et jordtilliggende under 10 ha er fritaget for kravene i henhold til bekendtgørelsen.

Sædskifteplanen skal for ét driftsår ad gangen indeholde en opgørelse over den enkelte jordbrugsbedrifts arealanvendelse med angivelse af afgrødetyper samt arealet med grønne marker. Såfremt det af driftsmæssige grunde bliver nødvendigt at ændre i den planlagte arealanvendelse, skal ændringerne løbende noteres i sædskifteplanen, således at denne på ethvert tidspunkt stemmer overens med den praktiske arealanvendelse.

Såfremt der af f.eks. vejrsmæssige grunde opstår driftsmæssige problemer med at opfylde kravet om grønne marker, herunder i forbindelse med udlæg af overvintrende afgrøder, er der åbnet mulighed for, at Statens Plantetilsyn efter høring af kommunalbestyrelsen kan meddele dispensation.

Der vil således i praksis være mulighed for, at der individuelt kan meddeles dispensation til jordbrugsbedriften, eller at dispensationen kan gives for en kommune som helhed med udgangspunkt i kommunalbestyrelsens vurdering.

Spm. nr. S 130

Til *skatteministeren* (28/10 87) af:

Tastesen (S):

»Finder ministeren, at svaret af 28. oktober 1987 på spørgsmål nr. S 82 er i overensstemmelse med den regelsanering, som ministeren offentligt har gjort sig til talsmand for?«

Begrundelse

Min motivering for spørgsmål nr. S 82 var den omfattende registrering af tusinder af foreninger, der nu igangsættes på baggrund af SD-cirkulæret af 3. juli 1987 og Statsskattedirektoratets skrivelse af 21. august 1987 til kommunerne og amtsskatteinspektorerne.

[Tastesen]

Ministerens svar om nedsættelse af en kontaktgruppe ændrer ikke den kendsgerning, at der nu udvikler sig en bureaukratisk administration til gene for både ligningsmyndighederne og de mange små foreninger, uden at man derved opnår en merindtægt for statskassen.

Svar (9/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Der sker ikke nogen udvidet registrering af foreninger som følge af Statsskattedirektoratets cirkulære nr. 26 af 3. juli 1987.

Tidligere blev alle foreninger med bevilget skattefritagelse efter selskabsskattelovens § 3, stk. 2, registreret i stamregisteret over erhvervsdrivende (SE-registeret). Der blev blot ikke udskrevet selvangivelse m.v. til de skattefritagne foreninger, og derfor har en række foreninger måske ikke haft kendskab til registreringen.

Skattefritagelser er nu som følge af ændringerne i selskabsskatteloven bortfaldet. Det betyder, at skattemyndighederne ikke længere tilbageholder udskrivningen.

Der er altså ikke tale om nogen udvidet registrering, men om, at den gældende registrering bliver kendt for foreningerne.

Jeg finder derfor ikke, at mit svar på spørgsmål nr. S 82 er i strid med den planlagte forenkling på skatteområdet. Den ændrede registreringsform er dog et af de spørgsmål, som den kontaktgruppe, jeg har nedsat, vil drøfte.

I øvrigt kan jeg oplyse, at Statsskattedirektoratet den 23. oktober 1987 har udsendt en skrivelse til amtsskatteinspektoraterne og kommunerne. Heri redegøres kort for, hvilke regler der er beskrevet i SD-cirkulæret af 3. juli 1987, og som det fremgår af vedlagte kopi af skrivelsen, er der ikke lagt op til nogen opsøgning eller udvidet registrering af foreningerne.

Bilag

Til amtsskatteinspektoraterne og kommunerne.

Der har i pressen været omtale af foreningers selvangivelsespligt, som kunne tyde på, at der hersker uklarhed om reglerne, der er beskrevet i SD-cirkulære 1987-26.

Der kan derfor være anledning til at trække hovedlinierne i foreningsbeskatningen op.

De er følgende:

1. Ikkeskattepligtige foreninger.

Langt de fleste foreninger har ikke erhvervmæssig indtægt, og de er derfor ikke skattepligtige og skal som hidtil ikke indgive selvangivelse eller erklæring.

Uden for erhvervmæssig indkomst falder kontingent og indtægt ved aktiviteter, f.eks. fester og bingospil, hvor kun medlemmer deltager.

2. Skattepligtige foreninger.

Foreninger, der har erhvervmæssig indtægt, er i princippet skattepligtige, men hvis de har et almennyttigt formål og anvender den erhvervmæssige indtægt til dette formål, kan selvangivelsen erstattes af en erklæring. En kopi af foreningens regnskab skal vedlægges.

Det er disse regler – og kun disse – der er beskrevet i SD-cirkulære 1987-26.

3. De ændringer, som cirkulæret indeholder i forhold til de tidligere regler, kan kort gengives således:

3.1. De foreninger, der tidligere skulle ansøge om skattefritagelse for udlodninger og henlæggelser til almennyttige formål, skal nu i stedet for fratække de udelte eller hensatte beløb i deres skattepligtige indkomst.

Hvis den skattepligtige indkomst derved bliver 0 eller negativ, kan de undlade at selvangive og i stedet blot indsende en erklæring og en kopi af regnskabet.

3.2. De foreninger, der tidligere havde en såkaldt »stående fritagelse« for at selvangive, skal nu indgive erklæring ligesom de foreninger, der er nævnt under pkt. 3.1.

Spm. nr. S 131

Til justitsministeren (29/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at regeringserklæringen af 30. september 1968 vedrørende efterretningsstjenestens registreringspraksis skal forstås således, at lovlig politisk virksomhed kan registreres, såfremt den pågældende har deltaget i en enkelt rejse til et østeuropæisk land?«

Begrundelse

Erklæringen fra 1968, hvortil senere justitsministre altid henviser, lyder således:

[Jens Thoft]

»Regeringen har i dag besluttet, at registrering af danske statsborgere ikke længere må finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

At sådanne registreringer hidtil har fundet sted, har ofte givet anledning til debat både under den nuværende og tidligere regering.

Det beror naturligvis på et skøn, om registreringer af denne art er nødvendige. De sikkerhedsmæssige hensyn står her over for hensynet til, at den enkelte borger frit kan udfolde sig.

Principielt må det erkendes, at en virksomhed, der holder sig inden for de grænser, der er afstukket ved lovgivningen, ikke bør give anledning til registrering hos politiet. Efter at have afvejet disse modstående hensyn har regeringen fundet det forsvarligt efter omstændighederne at opgive registrering alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

Såfremt der fra tidligere tid måtte være registreret oplysninger af denne art, vil de blive tilintetgjort.«

Denne erklæring, som indeholder et afsnit, der direkte siger, »at en virksomhed, der holder sig inden for de grænser, der er afstukket ved lovgivningen, bør ikke give anledning til registrering«, kan skabe det indtryk, at det ikke er tilladt at registrere lovlig politisk virksomhed. Imidlertid fremgår det af sagen om de danske fodboldfans, der tog til Moskva i efteråret 1985, at en rejse til et Østland kan være en registreringsgrund, hvorefter det må være rimeligt at spørge, om en enkelt rejse til et Østland herefter i henhold til instruksen fra 1968 kan give FET og PET fri adgang til at registrere hvad som helst om den pågældende. For skulle dette være tilfældet, er regeringserklæringen fra 1968 og senere regeringers gentagelse heraf mildt sagt ikke nogen garanti for, at helt lovlydige borgere ikke havner i FET's eller PET's karto- teker.

Svar (12/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at der i overensstemmelse med regeringserklæringen af 30. september 1968 ikke vil kunne foretages registrering alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

En rejse til et østeuropæisk land vil efter de gældende retningslinier ikke kunne danne grundlag for registrering, medmindre der foreligger en konkret efterretningsmæssig interesse.

Spm. nr. S 133

Til kultur- og kommunikationsministeren (29/10 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Mener ministeren ikke, at der er forskel på kommercielle reklametryksager og kommunal information til borgerne?«

Begrundelse

Spørgeren finder ministerens svar til miljøorganisationen NOAH helt utilfredsstillende. Ikke nok med, at de kommercielle reklametryksager tilsammen udgør et ressourcespild, som vi ikke kan forsvare, men de udgør også et dagligt irritationsmoment for mange mennesker, som imod eget ønske påduttet en producentes reklamebrøl, som regel uden en eneste saglig forbrugeroplysning og alene baseret på producentens forsøg på at øge vort forbrug. Hvor er vi henne, når vi ikke engang som borgere kan frasige os denne utilstedelige indtrængen i vort privatliv, bare fordi ministeren ikke vil ændre på nogle regler? For selvfølgelig kan reglerne laves sådan, så folk, der frabeder sig de kommercielle reklametryksager, kan registreres på postindleveringsstederne eller respekteres, hvis de på deres dør eller postkasse tilkendegiver, at de ikke vil modtage kommercielle reklametryksager.

Spørgeren går ud fra, at man hos P&T er i stand til at se forskel på kommunalt informationsmateriale og reklametryksager.

Svar (11/11 87):

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg vil gerne understrege, at alle og enhver har ret til at omdele adresseløse forsendelser. Spørgsmålet angår derfor ikke alene P&T, der ikke har nogen eneret på omdelingen af adresseløse forsendelser, men også et stort antal private distributører. I den forbindelse kan jeg oplyse, at andre distributører end P&T ifølge en AIM-undersøgelse fra 1985 besørger 76 pct. af de adresseløse forsendelser, som omdeles i Danmark. P&T's markedsandel er skønsmæssigt nu steget til 35 pct.

Jeg vil gerne fremhæve, at modtagere af adresseløse forsendelser – på samme måde som for den adresserede post – har mulighed for at

[Kultur- og kommunikationsministeren]

nægte modtagelsen af den enkelte forsendelse. Dette kan ske ved at tilbagelevere det omdelte til det lokale posthus med oplysning om, at modtagelse nægtes.

P&T har som beforder af forsendelser ikke til opgave at sondre mellem karakteren af indholdet i de enkelte adresseløse forsendelser. Opdeling af den indleverede post i kommercielle reklamer og anden information, f.eks. kommunal information og information fra menighedsråd m.m., er ikke realistisk, fordi det i praksis vil indebære, at det enkelte indleveringsposthus skal pålægges at vurdere indholdet af de adresseløse forsendelser, der afgives til postbesørgelse.

På grundlag heraf ser jeg ingen mulighed for at ændre på de vilkår, som P&T ifølge bekendtgørelsen om benyttelsen af postvæsenet er pålagt at følge ved omdelingen af adresseløse forsendelser. Hertil kommer, at en ændret omdelingsordning i P&T ikke vil sikre, at modtagere af adresseløse forsendelser ikke fortsat vil modtage sådanne forsendelser fra andre distributører.

Spørgsmålet om omdeling af adresseløse forsendelser har i øvrigt tidligere været rejst over for Forbrugerombudsmanden. Forbrugerombudsmanden skriver i sit svar blandt andet, at offentlige myndigheder lejlighedsvis benytter sig af forsendelsesmåden. F.eks. er det i lov om kommunalplanlægning anført, at ejere og brugere af ejendomme, der er omfattet af en lokalplan, kan underrettes om planen ved udsendelse af en adresseløs forsendelse gennem P&T.

Hvis P&T ændrer praksis på dette område, vil det således have indflydelse på anden lovgivning. Det kan samtidig virke hindrende for de offentlige myndigheders generelle muligheder for at opfylde informationspligten over for borgerne.

Forbrugerombudsmanden konkluderer i sit svar: »... efter en vurdering af den ulempe, som modtagelse af adresseløse forsendelser kan formodes at volde den private forbruger, mener jeg ikke, at der er tilstrækkelig begrundelse for at rette henvendelse til de pågældende myndigheder om ændring af den gældende lovgivning.«

Jeg anser herefter ikke en øjeblikkelig ændring af de gældende regler for påkrævet eller mulig, men jeg har bedt mine medarbejdere om nærmere at undersøge de principielle, legale og

praktiske konsekvenser af en eventuel ændring af retsgrundlaget for omdeling af adresseløse forsendelser.

Spm. nr. S 134

Til *justitsministeren* (29/10 87) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt politiet deltog – udklædt som BZ'ere med hætter på hovedet – under en demonstration foran Virumhallen den 13. oktober 1987?«

Begrundelse

Anledningen til spørgsmålet er, at øjenvidner beretter, at folk – udklædt som BZ'ere med hætter på hovedet – er set klæde om, mens de snakkede med nogle uniformerede politibetjente ved Virumhallen efter demonstrationens opløsning kl. 20.45.

Svar (10/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Lyngby har i anledning af det stillede spørgsmål over for Justitsministeriet bekræftet, at der ikke i forbindelse med demonstrationen den 13. oktober 1987 foran Virumhallen deltog politifolk udklædt som BZ'ere med hætter på hovedet.

Spm. nr. S 135

Til *skatteministeren* (29/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren snarest foranledige, at momsreglerne ændres, således at der ikke gives momsfrigivelse vedrørende omkostningerne ved hovedaktionærs salg af aktier i forbindelse med børsintroduktion?«

Begrundelse

Ifølge en afgørelse truffet af Tolddirektoratet og offentliggjort i Tidsskrift for Skatteret den 19. oktober 1987 kan en virksomhed fratække momsens vedrørende de udgifter, der er afholdt i forbindelse med introduktionen af selskabets aktier på børsen, selv om hele nettoprovenuet i det aktuelle tilfælde tilfaldt selskabets hovedaktionær, idet der ikke skete udstedelse af nye aktier og selskabet således ikke fik

[Jens Thoft]

tilført ny kapital. Formålet med børsintroduktionen var tydeligt at give hovedaktionæren mulighed for at sælge sine aktier til den bedst mulige pris.

Denne afgørelse synes helt urimelig, da den muliggør fradrag for udgifter, der rettelig vedrører aktionærens salg af aktier. Det bemærkes, at det ikke er ubetydelige beløb; således var momsbeløbet i den aktuelle sag 274.278 kr.

Da de senere års børsintroduktioner ofte har haft til formål at give aktionærene mulighed for at afsætte aktierne med store fortjenester, anser spørgeren det for påkrævet, at ministeren griber ind og sætter tingene på plads, da de pågældende udgifter selvsagt intet har med virksomhedens momspligtige virksomhed at gøre.

Svar (6/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Efter momslovens § 16 er moms af udgifter, der udelukkende vedrører omsætningen af varer eller afgiftspligtige ydelser, fradragsberettiget.

Der er mulighed for fradrag, uanset at udgiften ikke direkte relaterer sig til en omsætning, ud fra den betragtning, at en virksomheds organisation og tilstedeværelsen af kapitalapparatet er en nødvendig forudsætning for, at en momspligtig omsætning kan finde sted.

I almindelighed vil en børsintroduktion tilgode en virksomheds nuværende og kommende behov for kapital. Introduktionen vil endvidere have en vis reklameeffekt og højne virksomhedens almindelige omdømme som en seriøs handelspartner.

Moms af udgifterne til en børsintroduktion vil derfor normalt være fradragsberettiget efter momslovens almindelige regler. Fradragsretten er begrundet i et synspunkt om, at tilstedeværelsen af såvel en levedygtig organisation som driftskapital er en absolut forudsætning for, at en virksomhed kan påbegynde, fastholde eller udvide sine momspligtige aktiviteter.

Kun i de særlige tilfælde, hvor udgifterne ved en børsintroduktion helt eller delvis kan henføres til privatøkonomiske forhold, kan fradragsretten begrænses. Det må i hvert enkelt tilfælde bero på en konkret vurdering, om en andel af udgifterne kan henføres til private forhold.

I den konkrete sag, som spørgeren henviser til, har Direktoratet for Toldvæsenet oplyst, at

hovedaktionæren har betalt en del af omkostningerne ved børsintroduktionen. Direktoratet har skønnet, at fordelene ved børsintroduktionen på kort sigt vil komme såvel selskabet som aktionæren til gode. På længere sigt er der derimod fortrinsvis tale om fordele for selskabet.

Der har således været mulighed for at bringe reglerne om begrænsning af fradragsretten (delvis fradragsret) i anvendelse.

Direktoratet har dog skønnet, at de private interesser i sagen er af underordnet betydning i forhold til de erhvervsmæssige. Selskabet har derfor fuld fradragsret for omkostningerne ved børsintroduktionen.

Det er således et led i momslovens system, at udgifter til børsintroduktion som udgangspunkt er fradragsberettigede. Fradragsretten kan begrænses, hvis en børsintroduktion må antages at tjene private interesser. En sådan begrænsning må i sagens natur bero på et skøn.

I den konkrete sag finder jeg ikke anledning til at gribe ind over for det af Direktoratet for Toldvæsenet udøvede skøn.

Spm. nr. S 139

Til *økonomiministeren* (29/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, om Nationalbanken kan oplyse omfanget af pengeinstitutternes udlån med forudbetalt rente pr. 31. december 1985, 1986 og 1987? I bekræftende fald bedes disse tal oplyst.«

Begrundelse

Op til nytåret 1986-87 foretog en række pengeinstitutter et omfattende salg af skattefiduser baseret på lån med forudbetalte renter, således at kunderne kunne omgå skattereformens begrænsning af rentefradragets værdi og forbrugsrenteafgiften.

I mit spørgsmål nr. S 69 til industriministeren forsøgte jeg at få oplyst omfanget heraf fra Bank- og Sparekassetilsynet. Men ministeren har nu overraskende meddelt, at dette ikke kan oplyses.

Da Nationalbanken som øverste pengepolitiske myndighed har tilsynet med pengeinstitutternes udlånspolitik, og da banken flere gange har anmodet pengeinstitutterne om ikke at foretage udlån som led i rene skattearrangementer, må Nationalbanken selvsagt have de

[Jens Thoft]

udbedte oplysninger for at kunne se, om anvisningerne følges.

Når det finansielle tilsyn ikke kan give de udbedte oplysninger, må de kunne fås fra det pengepolitiske tilsyn.

Svar (9/11 87):

Økonomiministeren (Enggaard):

Danmarks Nationalbank skal i den givne anledning oplyse, at banken i overgangsåret indtil skattereformens ikrafttræden pr. 1. januar 1987 henstillede til pengeinstitutterne ikke at markedsføre finansielle konstruktioner, der var skattemæssigt motiverede, samt ikke at afvige fra sædvanlig bogføringspraksis ved debitering af udlånsrente.

Nationalbanken har derimod som pengepolitisk myndighed ikke noget grundlag for systematisk indsamling af oplysninger fra pengeinstitutterne om långivning med forudbetalt rente eller andre transaktioner, som fra kundernes synspunkt kan have været helt eller delvis skattemæssigt motiverede. Der foreligger derfor ingen statistiske oplysninger i Nationalbanken om de i spørgsmålet omtalte forhold.

Spm. nr. S 146

Til *miljøministeren* (30/10 87) af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at afbrændings-skibet »Vulcanus II« i forbindelse med afbrænding af bl.a. spansk affald i oktober måned har overtrådt EFs direktiv om overvågning og kontrol inden for EF med grænseoverskridende overførsel af farligt affald? I bekræftende fald bedes ministeren oplyse, hvad det danske formandskab vil foretage sig i den anledning.«

Begrundelse

Medlemmer af Europa-Parlamentet mener, at »Vulcanus II«s transport af farligt affald fra Spanien og Frankrig i oktober måned skete i strid med EFs direktiver på området.

Svar (10/11 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har givet følgende oplysninger, hvortil jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen er ikke i besiddelse af sådanne oplysninger om »Vulcanus II«s sejlads og det med »Vulcanus II« transporterede affald, at det med sikkerhed kan fastslås, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af direktiv 84/631/EØF om overvågning af og kontrol inden for Fællesskabet med grænseoverskridende transport af farligt affald med senere ændringer.

Det tilføjes, at der i en række medlemsstater har været betydelige problemer forbundet med implementeringen af direktiverne. Kommissionen har derfor indkaldt til et møde den 16. november 1987 til drøftelse af disse spørgsmål.«

Spm. nr. S 149

Til *sundhedsministeren* (2/11 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren – om nødvendigt gennem et lovforslag – sikre, at erstatning til blødere, der uforskyldt er blevet HIV-smittede, kan udbetales til og anvendes af bløderne og deres pårørende, uden at dette medfører reduktion af andre offentlige ydelser?«

Begrundelse

Af indenrigsministerens aktstykke nr. 249 af 25. maj 1987 fremgår det, at den såkaldte kulancemæssige godtgørelse til bløderpatienter ikke må medføre reduktion i ydelser, som måtte tilkomme den pågældende. Da denne formulering betyder, at pårørende ikke holdes fri for at blive ramt af reduktion i andre ydelser, har aktstykkets godtgørelse ikke nogen værdi for efterladte pårørende.

Søndagsavisen i tv den 1. november i år viste et sådant eksempel, hvor en enke efter en HIV-smittet bløderpatient vil få reduceret sin bi-standshjælp, hvis hun bruger af de penge, der er tilbage af de 100.000 kr., bløderpatienten nåede at få i kulancemæssig godtgørelse en måned før sin død.

Svar (10/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Som det fremgik af mit svar af 4. november 1987 på et lignende spørgsmål fra folketingsmedlem Agerschou (SF), er ordningen vedrørende godtgørelse til HIV-smittede blødere af enestående karakter, idet der kun findes ét lig-

[Sundhedsministeren]

nende fortilfælde, nemlig ordningen om erstatning til LSD-skadede patienter.

Godtgørelsen er – jf. Finansudvalgets aktstykke nr. 249 af 3. juni 1987 – en personlig ydelse til bløderen. Den tager sigte på at kompensere for den ulempe i personlig livsførelse, som AIDS medfører for den enkelte bløder. Ligesom i loven om erstatning for skader ved LSD-behandling er der fastsat særlige bestemmelser om indkomstkattefrihed og godtgørelsens indvirkning på udmåling af ydelser efter den sociale lovgivning.

Der er således taget vidtgående hensyn til, at godtgørelsen kan udbetales til bløderen selv og hans samboende familie, uden at dette medfører reduktion af offentlige ydelser.

Da ordningen som anført tager sigte på at yde den AIDS-smittede bløder selv en personlig kompensation for ulempe i hans livsførelse, indeholder ordningen ingen direkte lempelser for de eventuelle efterladte i de tilfælde, hvor bløderen dør og der endnu måtte restere en del af den udbetalte godtgørelse.

Her vil særlovgivningen på de respektive områder, f.eks. den sociale bistandslov, finde anvendelse efter de almindelige regler, således at der vil blive taget hensyn til de efterladtes særlige forhold, hvor dette findes muligt.

Der henvises i denne forbindelse til den i pressen refererede sag fra Ålborg, hvor der efter bistandsloven (§ 39) skal ses bort fra formue, der er nødvendig for bevarelse eller opnåelse af en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Jeg mener derfor ikke, at der for eventuelle efterladte efter AIDS-smittede blødere bør fastsættes særlige regler for modtagelse af offentlige ydelser.

Spm. nr. S 151

Til trafikministeren (3/11 87) af:

Jes Lunde (SF):

»Vil ministeren i det planlagte lovforslag om etablering af motorvejsforbindelser i Vendsyssel sikre, at der ikke anlægges motorvej gennem de smukke naturområder i Jyske Ås?«

Begrundelse

SF finder ikke, at der overhovedet er grundlag for at bygge motorveje i Vendsyssel. Vi

prioriterer løsningen af andre opgaver langt højere. Men hvis et politisk flertal vælger at gennemføre motorvejsbyggeriet alligevel, må det i det mindste forhindres, at man vælger en linieføring, der vil ødelægge store naturværdier. I rapporten »Højklassede vejforbindelser nord for Limfjorden« arbejdes der således med en V-løsning, som må bremses ad politisk vej. Jeg kan i den forbindelse henvise til protestskrivelse fra Venner af Jyske Ås af 7. oktober 1987 til trafikministeren, som jeg helt kan tilslutte mig.

Svar (10/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

På grundlag af det udførte planlægningsarbejde er der enighed mellem Nordjyllands Amtskommune, de berørte kommuner samt Vejdirektoratet og Trafikministeriet om, at V-løsningen bør foretrækkes, idet den giver den mest effektive vejbetjening i området samt de bedste direkte forbindelser mellem Ålborg/Nørresundby og Frederikshavn og mellem Ålborg/Nørresundby og Hjørring/Hirtshals.

Miljøministeriet, hvis Skov- og Naturstyrelse har deltaget i undersøgelsesarbejdet, foretrækker ligeledes V-løsningen, der ligger tættest på de eksisterende veje. Miljøministeriet lægger vægt på ikke yderligere at sprede store tekniske anlæg ud i åbne og uberørte landskaber og ønsker derfor, at store trafik anlæg samles i korridorer, typisk hvor de store vejforbindelser allerede passerer.

Det, det kommende lovforslag drejer sig om, er at få bemyndigelse til at projektere inden for en korridor. Miljøministeriet inddrages i projekteringsarbejdet og er således med til at fastlægge linjeføringen gennem Åsen.

Med henvisning til foranstående må jeg altså besvare det stillede spørgsmål benægtende i den forstand, at jeg må fastholde V-løsningen. På den anden side vil det i samarbejde med Miljøministeriet blive sikret, at gennemskæringen af Åsen sker så skånsomt som muligt.

Spm. nr. S 153

Til sundhedsministeren (3/11 87) af:

Behnke (FP):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at private donationer til sundhedsvæsenet kommer i brug til fordel for patienterne?«

[Behnke]

Begrundelse

I en aktuel sag har beboere i Svendborg indsamlet over 400.000 kr. til indkøb af specielt hjerteudstyr til udrykningskøretøjer. Anvendelsen af udstyret er anslået til at ville kunne redde 10 menneskeliv på årsbasis.

Fyns Amtskommune har imidlertid ifølge dagspressen frabedt sig udstyret med den begrundelse, at Svendborgs beboere ikke skal stilles bedre end amtets øvrige beboere. Spørgeren mener, at det ville være passende, om ministeren udsendte retningslinier til sundhedsmyndighederne om, at gaver og donationer i øvrigt bliver sådan modtaget, at de kan komme i aktiv anvendelse.

Svar (11/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Ansvar for sygehusvæsenet er i dette land placeret decentralt i de enkelte amtsråd samt Københavns og Frederiksberg Kommuner.

I anledning af den konkrete sag, hvor private borgere har indsamlet penge til indkøb af hjerteudstyr til ambulancer, kan jeg oplyse, at det ligeledes er sygehuskommunerne, der skal sørge for en forsvarlig ambulancebetjening af patienter til sygehusene. Det er dermed en lokal afgørelse, hvilket udstyr ambulancerne skal udrustes med, og der er ikke fastsat centrale standarder eller regler herom.

Jeg har således som sundhedsminister ingen hjemmel til at pålægge sygehuskommunerne at modtage private donationer til sundhedsvæsenet, herunder også ambulanceområdet.

Spm. nr. S 155

Til *kultur- og kommunikationsministeren* (4/11 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Finder ministeren ikke, det er på tide, at borgerne får retten til at frasige sig adresseløse reklamer, som er et langt større irritationsmoment, end man umiddelbart tror?«

Begrundelse

I løbet af en måned kan en borger komme ud for at modtage 64 adresseløse tryksager/breve, i alt 4,8 kg, dels postomdelte, dels privatomdelte, hvoraf 19 var lokale ugeaviser, hvilket svarer

til en årsomsætning på 58 kg. Dette omsat på landsbasis andrager millioner af tons, som spørgeren finder udgør et helt urimeligt resourceforbrug.

Svar (11/11 87):

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Til besvarelse af spørgsmålet henviser jeg til min skriftlige besvarelse af spørgerens tidligere spørgsmål nr. S 133 om samme emne.

Spm. nr. S 156

Til *trafikministeren* (4/11 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at anlægget af motorvejsstrækningen mellem Rønnede og Udby iværksættes snarest muligt?«

Begrundelse

Spørgeren har erfaret, at motorvejsprojektet mellem Rønnede og Udby – af sparegrunde – er blevet udskudt igen og igen. Rygtet vil vide, at de 20 kilometer motorvej forsinkes yderligere et år til sommeren 1991.

Alt imens der spares, har »den sorte hovedvej« siden 1982 kostet 20 dræbte og 112 kvæstede.

Da der foreligger beregninger, der dokumenterer, at der passerer 12.000 biler i døgnet – et meget højt tal, det højeste i Storstrøms Amt – finder spørgeren det uforsvarligt, hvis ikke det planlagte motorvejsprojekt iværksættes, så de mange menneskelige tragedier kan undgås.

Svar (11/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Jeg undrer mig over, hvor spørgeren har sine informationer fra.

Jeg gentog i et brev af 4. august 1987 til Storstrøms Amtsråd mit tidligere løfte om, at vejen ved en komprimering af anlægsperioden gøres færdig inden sommersæsonen 1990. Det gælder stadig!

For en ordens skyld skal jeg understrege, at det ikke vil være fysisk muligt at komprimere anlægsperioden endnu mere, således at anlægget kan blive færdigt tidligere. Det ville altså ikke hjælpe, om der blev stillet flere penge til rådighed for anlægget i år eller de næste år.

Spm. nr. S 157

Til udenrigsministeren (4/11 87) af:

Hans Strunge (S):

»Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om de svenske overvejelser om indførelse af pastvang mellem Danmark og Sverige som følge af EF's planer om at afskaffe grænsekontrollen mellem fællesmarkedets lande, og agter ministeren i den anledning at foretage sig noget i sagen?«

Begrundelse

Helsingør Dagblad skriver den 27. oktober 1987, at den nordiske pasunion står på spil – ifølge Rutger Croneborg fra det svenske udenrigsministeriums handelsafdeling.

Departementssekretær i det svenske udenrigsministerium, Axel Moberg, siger til bladet:

– Der kan opstå en situation, hvor vi i Norden må vælge, om Danmark skal være med i det nordiske fællesskab eller i EF's, når det gælder spørgsmål om grænsekontrol.

– Udgangspunktet for os er, at vi skal bevare den nordiske pasafte, og at vi skal bevare det nordiske arbejdsmarked, uden at vi (Sverige) bliver medlem af EF, siger han.

I EF's planer om et internt marked indgår, at al grænsekontrol mellem medlemslandene skal være væk i 1992.

– Vi vil ikke have pastvang til Danmark. Det er vort udgangspunkt i diskussionerne, siger Moberg.

Svar (11/11 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

De svenske avisforlydender om indførelse af pastvang mellem Danmark og Sverige er uden hold i virkeligheden. Der er tale om fejlцитering, hvilket de pågældende svenske embedsmænd også har gjort opmærksom på over for svenske aviser, jf. vedlagte.

Bilag

Utrikesdepartementet
Handelsafdelingen

Arbetet
Box 125
201 21 Malmö
Passfriheten mellan Sverige och Danmark

Med anledning av era artiklar den 26 oktober (sid 1 og 9) om passfriheten mellan Sverige och Danmark och pågående diskussioner inom EG vill vi göra följande påpekanden som vi önskar få införda i tidningen.

Det är riktigt att det inom EG pågår diskussioner om en förenkling av gränskontrollerna för personer mellan EG-länderna och om kontrollen vid EG-ländernas yttergränser. Det är också riktigt att det liggande förslaget inte utan vidare är förenligt med den nordiska passöverenskommelsen i dess nuvarande utformning, vilken förutsätter att de nordiska länderna gör en kontroll vid de nordiska yttergränserna, även mellan EG-länderna Danmark och Västtyskland.

Däremot har vi inte sagt att passtvänet »troligen« kommer att återinföras mellan Sverige och Danmark eller att »mycket tyder på« det, som Arbetet uppger på flera ställen. An mindre har vi sagt att Sverige kan tvingas »välja mellan medlemskap i EG eller att återinföra passtvänet till Danmark«.

Sverige har, tillsammans med de andra nordiska länderna, redan förra året tagit upp en diskussion med EG-kommissionen om de problem som kan uppstå. I dessa diskussioner har Sverige klargjort att vi är utomordentligt angelägna att behålla den nordiska passfriheten och vi har förklarat oss intresserade av en förenkling av gränskontrollen också mot de övriga EG-länderna. Den danska regeringen har också gjort alldeles klart, att man inte kommer att acceptera att passtvänet återinföras mellan de nordiska länderna. Hårtill kommer att arbetet inom EG f n går mycket långsamt. Det finns alltså ingen anledning att tro att några dramatiska förändringar är förestående, som Arbetet vill ge intryck av.

Rutger Croneborg

Axel Moberg

Spm. nr. S 162

Til forsvarsministeren (4/11 87) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Er det på baggrund af de to danske spioners afsløring i Polen, at Farvandsdirektoratets ansatte nu skal ansøge Forsvarsministeriet om rejser til udlandet?«

[Tommy Dinesen]

Begrundelse

Af en ny meddelelse fra Farvandsdirektoratet til de ansatte fremgår det, at de ansatte skal ansøge om tilladelse til at rejse til udlandet, herunder Grønland. Ligeledes er der bestemmelser, der indeholder procedurer og foranstaltninger ved omgang med udlændinge, herunder også civile personer og firmaer.

Svar (11/11 87):

Forsvarsministeren (Collet):

Der har igennem en årrække været arbejdet på at ajourføre bestemmelserne for forsvarrets forbindelser med udlændinge og danske myndigheder i udlandet samt rejser til udlandet. De nye bestemmelser lå færdige i juni 1987, men blev bl.a. på grund af en strejke forsinket i udgivelsen.

Hovedreglen efter de nævnte bestemmelser er nu som før, at enhver, der agter at foretage en ikketjenstlig rejse af over 24 timers varighed til udlandet eller til Grønland, skal underrette tjenestestedet inden rejsen.

Spm. nr. S 163

Til *socialministeren (5/11 87)* af:

Carsten Andersen (SF):

»Agter ministeren at tage initiativ til at gøre uddannelsesydelserne dagpengeberettiget i henhold til lov om syge- og barseldagpenge?«

Begrundelse

Den Sociale Ankestyrelse har truffet flere afgørelser om, at mødre på uddannelsesydelse ikke er berettiget til syge- eller barseldagpenge. Tilsvarende gælder for iværksættelsesydelser.

De pågældende ville være dagpengeberettigede, hvis de fortsat var arbejdsløshedsdagpenge modtagere.

Det virker helt urimeligt – og for øvrigt inkonsekvent i forhold til regeringens politik – at personer, der i en arbejdsløshedssituation går fra dagpenge til uddannelsesydelse, som jo er en erstatning for jobtilbud, i en barsels- eller sygdomssituation bliver straffet på grund af en manglende konsekvensopfølgning i andre dagpenge love.

Svar (11/11 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Socialministeriet har drøftet spørgsmålet med Arbejdsministeriet og kan oplyse, at vi i forbindelse med en kommende revision af bekendtgørelsen om dagpengegivende indtægter er indstillet på at ændre denne bekendtgørelse, således at uddannelsesydelse og iværksætterydelse kan betragtes som dagpengegivende indtægter på lige fod med dagpenge fra en arbejdsløshedskasse.

Dette forudsætter imidlertid, at disse ydelser ikke samtidig i medfør af arbejdstilbudslovens regler kan oppebæres ved sygdom og ved fravær på grund af fødsel og adoption.

Arbejdsministeriet vil derfor samtidig foretage de nødvendige konsekvensændringer i bekendtgørelsen om uddannelses- og iværksætterydelse.

Jeg kan derfor svare bekræftende på spørgsmålet.

Spm. nr. S 178

Til *socialministeren (6/11 87)* af:

Jytte Andersen (S):

»Kan ministeren oplyse omfanget af legater, der har til formål at yde økonomisk hjælp til enlige mødre, og omfanget af legater, hvor enlige fædre er omfattet?«

Begrundelse

Den stigende fattigdom og tiltagende armod presser både de offentlige sociale myndigheder, de frivillige hjælpeorganisationer og diverse legatorninger.

Omkring 110.000 enlige forsørgere er kvinder, og ca. 18.000 er mænd. Selv om gruppen af kvindelige forsørgere, der er i økonomisk nød, er betydeligt større end gruppen af enlige mandlige forsørgere, er det vel stridende imod tidens ligestillingsprincipper og ligebehandlingsloven, at enlige fædre tilsyneladende udelukkes fra tildeling af diverse legater.

Svar (12/11 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

I Socialministeriet registreres legater og fonde ikke efter deres formål. Man kender derfor ikke tallet på legater, der har til formål at yde

[Socialministeren]

økonomisk hjælp til enlige mødre og/eller enlige fædre. I forbindelse med den årlige gennemgang af legatets regnskaber får ministeriet et vist kendskab til fondenes formål. Ud fra dette kendskab kan man oplyse, at kun ganske få fonde har det formål at yde økonomisk støtte til enlige mødre – og endnu færre til enlige fædre.

Socialministeriet er flere gange blevet spurgt af bestyrelsen for en fond med det formål at yde støtte enten til kvinder eller til mænd, om der også kan ydes støtte til personer af det andet køn. Ministeriet har svaret, at man fortolker vedtægtsbestemmelserne således, at det er muligt at ligestille mænd og kvinder i denne henseende. Det gælder dog ikke, hvis det fremgår udtrykkeligt af vedtægten eller det tilgrundliggende testamente eller gavebrev, at der alene kan ydes hjælp enten til kvinder eller til mænd.

En fond, der har til formål at yde støtte til enlige mødre, kan derfor i almindelighed også yde støtte til enlige fædre.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 28/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Pia Gjellerup (S):**

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Lissa Mathiasen, desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg redegøre for Socialdemokratiets holdning her ved førstebehandlingen på både hendes og Socialdemokratiets vegne.

Forslaget er blevet til på baggrund af en udvikling, som i virkeligheden indledtes allerede ved vedtagelsen af den gældende sindssygelov fra 1938. Efterhånden som tiden er gået, har en reform vist sig mere og mere påtrængende, for at der kunne gennemføres en udvikling for psykiatiske patienter svarende til den udvikling, der er forløbet for øvrige patienter i det danske sundhedsvæsen.

Vi har desværre gang på gang kunnet konstatere, at vilkårene for psykiatiske patienter ikke har udviklet sig tilfredsstillende.

Det udvalgsarbejde, der har været udført siden 1983, gav os en forventning om markante forbedringer og moderniseringer af både det materielle grundlag og de retlige garantier for psykiatiske patienter og deres behandling, men vi må desværre konkludere i Socialdemokratiet, at udvalgsarbejdet og i endnu højere grad det fremsatte lovforslag ikke lever op til forventningerne.

Inden for det mere retlige område skal jeg kort nævne nogle tvivlsomme eller endog klart kritisable forhold i forslaget.

Der sker en udvidelse af mulighederne for tvangsindlæggelse, der opretholdes en mulighed for generel anvendelse af elektrochok samt tvangsmedicinering med eksempelvis de meget omdiskuterede neuroleptika, og endelig afskæres adgangen til en menneskelig og faglig vurdering af patientklager over tvangsansættelsen ved et patientklagenævn. Dette overlades udelukkende til juristerne ved domstolene.

På flere af de nævnte områder er lovforslaget ringere end betænkningen og tillige ringere end udvalgets lovudkast. Mindstemålet for os må være betænkningens anbefalinger. Vi må så under den forestående udvalgsbehandling se på relevante og ønskelige muligheder for at give patienterne en yderligere styrket retsstilling.

Det væsentlige sigte med lovgivningen må være at fjerne grundlaget for, at patienter overhovedet bringes i tvangssituationer. Det vil være naivt at tro, at vi selv under de mest optimale omstændigheder fuldstændig kan undgå en vis form for tvangsansættelse, og derfor er de retlige regler herom særdeles vigtige.

Vi er i den socialdemokratiske gruppe rystet over, at selv ganske beherskede krav til de fysiske omgivelser i forbindelse med tvangsindlæggelser trods betænkningens helt klare forslag herom er strøget i lovforslaget. Enestueretighed, adgang til frisk luft, beskæftigelse og undervisning er fjernet med et pennestrøg. Der henvises fra Justitsministeriets side til, at forslagens passus i § 2 om »god psykiatrisk sygehusstandard« sikrer disse rettigheder. Justitsministeren kan ikke med føje hævde, at psykiatiske patienter i dag gennem dansk psykiatrisk sygehusstandard er garanteret de omtalte forhold. Ved lovforslagets fjernelse af betænkningens bestemmelse legitimerer man tilmed den meget ringe standard, der påtvinges psykiatiske patienter i dag på mange af landets psykiatiske afdelinger.